

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXVIII | NÚM. 2043
2,90 € | 18 NOVEMBRE 2018

Objectiu: revertir la pobresa infantil

EDITORIAL I EN
PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

**Cal incrementar
la inversió en
polítiques
d'infància situat
el menor al centre**

Centre Sant Jaume

Arriba la 6a edició del
Festival Canòlich Music

P. 18-19

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

□□□□□□

□□□□□□

□□□□□□

□□

□□□□□□□□□□

DATA (DD/MM/AA)

□□□□□□

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Infants pobres

El Primer Pla d'aquest número de *Catalunya Cristiana* aporta una dada sorprenent: a Catalunya avui 348.600 nens i nenes viuen sota el llindar de la pobresa i, d'aquests, 204.000 en situació de pobresa severa. Nens i nenes que viuen en llars els ingressos de les quals estan per sota del 40% de la renda mitjana (uns 930 euros al mes per a una família de dos adults i dos infants). Aquesta pobresa ha passat d'un 12% el 2008 al 15,9% el 2016.

Un teixit sempre es trenca per la part més dèbil i els infants són la crisi de la crisi. Que hi hagués infants pobres al segle XIX era una injustícia flagrant; que n'hi hagi al segle XXI, amb recursos més que suficients, és un pecat estructural. El papa Francesc, a *Amoris laetitia*, 49, destaca la situació de les famílies sumides en la misèria, i afirma que a l'Església hem de tenir-ne una especial cura per comprendre, consolar, integrar.

El 2011 va néixer PINCAT (Plataforma d'Infància de Catalunya) que agrupa 21 organitzacions del Tercer Sector que volen fer visible la realitat de la infància al nostre país. Treballa per a la infància i adolescència a través de més de 900 entitats de primer nivell en els àmbits socio sanitari i de la salut, el lleure, l'acció social, l'educació i la formació i atenció a les famílies. Entre les organitzacions eclesials: Càritas Catalunya, la Fundació Pere Tarrés i l'Orde Hospitalari de Sant

Joan de Déu. A la darrera Jornada PINCAT: «Invertir en infància és garantir drets», s'afirmava que en lloc de veure els infants com a objectes de protecció, cal considerar-los subjectes de ple dret. Lourdes Gaitán, sociòloga i treballadora social, sostenia que hem de treballar per reconèixer els drets de la infància perquè són un col·lectiu que no es pot reivindicar ell mateix i avui falten associacions promogudes per menors d'edat.

Tampoc no hi pot haver espais de participació infantil i juvenil sense figures adultes. El psicòleg, educador i periodista Jaume Funes afirmava que no hem d'invertir sinó que hem de finançar la infància per fer justícia i garantir oportunitats. En la mateixa línia, Paco Estelles, responsable de les Plataformes Socials dels Salesians de Catalunya, deia que sense un mínim finançament de la infància no hi ha humanitat i al nostre país, tot i que tenim un pacte per a la infància, no hi ha inversió suficient. Els pressupostos, en efecte, són la manifestació del compromís real d'una societat.

El 18 de novembre se celebra el Dia Mundial dels Pobres, instituït pel papa Francesc i dos dies després, el 20, el dia Universal dels Drets de l'Infant. Dues bones ocasions per reflexionar i buscar eines reals de compromís envers els petits mancats de recursos que viuen entre nosaltres.

Contingut

-
- 03**
Editorial
 - 05**
La setmana
 - 06**
Opinió
 - 08**
En primer pla
 - 12**
Opinió
 - 15**
Vida eclesial
 - 26**
Reportatge
 - 30**
La veu dels pastors
 - 32**
Bíblia
 - 34**
Litúrgia
 - 36**
Espai lectors
 - 38**
Cultura
 - 46**
Agenda
 - 47**
Des del carrer

Ajuda a l'Església Necessitada a Nínive (Iraq)

PÁGINA 26

22
Intuïcions sinodals

Comerç que dona oportunitats

PÁGINA 21

L'univers filosòfic de Raimon Panikkar

PÁGINA 38

39
La força del perdó

La setmana en tuits

ALBERTO QUATTRUCCI @ALBERTO4UCCI

Comunitat de Sant'Egidio
Asia Bibi ha estat excarcerada.
Vola cap a una localitat secreta
@LaStampa

MARÍA ISABEL VERGARA @MISABELVERGARA

Comunicació Fundació Pere Tar-rés
És molt emocionant veure fet realitat l'acte 125 anys de colònies al Palau de la Generalitat amb 250 assistents després d'una intensa feina de moltes persones. I encara més emocionant pensar en els milers de monitors/es que han acompanyat infants des del segle XIX

MARIA DEL MAR @MARIADELMAR_F

Activista pels Drets Humans
Neix el Grup de Cristians del PSC per ampliar la base social del partit

TERESA PALLARÈS @MTPALLARES

Diputada de JuntsxCat
Ara, al Saló Sant Jordi del Palau de la Generalitat, acte commemoratiu al Cardenal Vidal i Barraquer. Fill il·lustre de Cambrils. Compromès amb l'Església catalana, amb el país i la llengua. Va morir fa 75 anys, a l'exili.

Zoom

EDUARD BRUFAU

En un fet totalment inusitat, el Tribunal Suprem s'ha contradit ell mateix i ha decidit que l'impost de les hipoteques el paguin els clients, no pas els bancs. Es deixa així sense efecte la sentència anterior de poques setmanes abans, que determinava exactament tot el contrari i que havia provocat les protestes de la banca. El canvi de parer ha indignat l'opinió pública i sobretot posa en entredit el crèdit i la imparcialitat del màxim tribunal del sistema judicial espanyol.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Celebracions especials

Aquests dies han estat intensos en esdeveniments religiosos extraordinaris. Vam transmetre, el 10 de novembre, la beatificació de 16 màrtirs de la persecució religiosa dels anys 30 a Espanya, agrupats en una causa de l'arxidiòcesi de Barcelona. La celebració, a la basílica de la Sagrada Família, va ser presidida pel cardenal Angelo Becciu, prefecte de la congregació per a les Causes dels Sants, que va destacar en l'homília la dimensió de perdó i reconciliació que tenen aquests testimonis de la fe. Els nous beats són 9 religiosos de la Congregació Sant Pere ad Vincula, 3 laics vinculats a aquesta obra, 3 germanes caputxines de la Mare del Diví Pastor i una franciscana dels Sagrats Cors. El diumenge 11, els oients van poder unir-se al migdia a la missa d'acció de gràcies per aquest gran esdeveniment, en aquest cas des de la catedral de Barcelona i presidida pel cardenal Joan Josep Omella. Finalment destaquem una altra Eucaristia molt especial: el funeral per l'ànima de Montserrat Caballé, aquest dissabte 17 de novembre a les 13 h i també en directe des de la catedral de Barcelona.

L'efemèride de la setmana

25 de novembre del 2005: la festa del Corpus a Berga, coneguda com la Patum, és declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

J. M. ALIMBAU ARGILA

Prevere i llicenciat en Teologia
Medalla de Plata de l'Institut de Teologia
Espiritual de Barcelona

Callar a temps és saber distingir entre el bé i el mal

PENSANT-HO MILLOR

Callar

Callar paraules supèrflues, buides i inútils és de savis.

Callar a temps és saber distingir entre el bé i el mal.

Callar les qualitats i les bones obres d'un altre és enveja.

Callar per no ferir susceptibilitats és caritat.

Callar els defectes aliens indica virtut.

Callar per escoltar qui en sap més que tu és educació.

Callar al costat del qui pateix és la millor companyia.

Callar quan s'ha de parlar és covardia.

Callar davant del fort és submissió.

Callar davant del feble indica un cor recte i bo.

Callar davant la injúria, la maledicència i la calúmnia és convertir un mal en un bé, és gràcies a la fortalesa que ens dona Jesús.

Callar en els moments difícils, de dolor, de gran sofriment a imitació de Jesús i de santa Maria, la seva Mare; i tot per Amor, és l'avantsala de la felicitat, d'aquí i del més enllà.

Sant Francesc de Sales va afirmar que: «Sempre se sentia penedit després d'haver corregit algú d'una manera aspra.» I va fer un pacte amb la seva llengua: «No parlaria mai més, callaria, quan tingués el cor pertorbat.»

UN NOU LLINDAR

Escoltar, estimar i alliberar els pobres

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Cridar, respondre
i alliberar són tres
paraules que ens
conviden a fer un
procés de conversió

Una jornada mundial —la dels pobres— que és per fer un seriós examen de consciència per adonar-nos si realment som capaços d'escoltar els pobres. Aquesta és la crida que ens fa el papa Francesc en un dia tan singular «dels pobres». Cridar, respondre i alliberar són tres paraules que ens conviden a fer un procés de conversió. La condició de pobresa no s'esgota en una paraula, sinó que es transforma en un crit que arriba al cor de Déu. Però, demana de nosaltres la capacitat d'escoltar, com ho ha fet Déu, que no fa el sord als seus clams. Fem que el seu crit no quedi en el buit, en el silenci còmplice que es desentén de la seva misèria. Donem la resposta, que és un cor que veu on es necessita amor i actua en conseqüència.

El papa Francesc ho defineix molt bé quan diu que «el pobre, quan és estimat, és apreciat com d'alt valor, i això diferencia l'autèntica opció pels pobres de qualsevol ideologia, de qualsevol intent d'utilitzar els pobres al servei d'interessos personals o polítics. Només des de la proximitat real i cordial podem acompanyar-los adequadament en el seu camí d'alliberació» (EG 199). Tanmateix, com fer-ho? La primera actitud és escurçar distàncies, fer

fora prejudicis, vèncer actituds de prepotència, crear vincles de proximitat i d'empatia, ser més humils. Després, farà falta passar a actuacions concretes d'acompanyament, d'inserció i de treball compartit. És una qüestió de justícia.

Tot això i més serà possible si el contacte real amb els pobres ens desinstal·la i ens fa sortir de les habituals comoditats que ens impedeixen veure-hi amb els ulls de la caritat, la que a poc a poc va obrint-se camí. Si és així, no exclouem la generositat de compartir amb ells allò que som i, com a conseqüència, allò que tenim, no donant només el que ens sobra, sinó fins i tot allò que creim imprescindible a causa de les necessitats que ens hem creat. Amb tot, pensem que la pitjor discriminació que sofreixen els pobres és la falta d'atenció espiritual, aspecte sovint oblidat, al qual no s'hi arriba i espera urgent resposta per part del qui desitja ser coherent amb la seva fe i vol comunicar l'Evangelí.

El clamor d'una infància empobrida

**La baixa inversió social condiona les
polítiques que han de garantir
els drets dels menors**

Un educador en una activitat de dibuix amb un menor del barri del Gorg de Badalona. Centre Sant Jaume

PILAR MALLA

«Una política preventiva de l'exclusió social requereix un esforç més intens a favor de la infància i l'adolescència»

A Catalunya 348.600 nens i nenes viuen sota el llindar de la pobresa i, d'aquests, 204.000 viuen en una situació de pobresa severa. Són moltes ànimes, massa, que no alcen la veu ni fan gaire soroll, que viuen amb dolor les dificultats per les quals passen les seves famílies. Però aquests infants fragilitzats no són muts, encara que no votin tenen veu. Potser ha arribat el moment, com observa el teòleg i caputxí Fidel Aizpurúa, d'«elaborar una *teologia del crit* descarnat que censura l'opressor, sense avergonyir-se de la seva estridència i centrada en l'anhel de justícia».

Així doncs, com a societat convé preguntar-nos si és justa la distribució de les polítiques socials i la seva provisió econòmica, ja que, si bé no es discuteix la necessitat de les pensions o de les prestacions d'atur, es dona per descomptat que són les famílies les que han de tenir cura i proveir els menors al seu càrrec. «El concepte *família* l'associem a un espai de seguretat on hi ha un habitatge, una alimentació, un model d'educació, on es garanteixen la salut i també, sobretot, l'afecte.

Però, què passa amb aquelles famílies on avui aquestes variables no estan garantides i no permeten al nen desenvolupar-se?», es pregunta Grau Ussetti, director del Centre Sant Jaume, al barri del Gorg de Badalona.

L'informe de Save the Children *Anàlisi sobre la situació dels drets dels infants a Catalunya*, del març de 2018, precisament alertava sobre el fet que «la inversió en protecció social, educació i atenció primària no ha parat de baixar en els últims anys, i ha afectat sobretot la infància». Les dades són palmàries: Catalunya només destina el 0,9% del PIB a polítiques de protecció social adreçades a infància i família (1,3% mitjana espanyola), una despesa notablement inferior a la del conjunt de la Unió Europea, el 2,4%. I, a més, són les prestacions, comparades amb altres grups d'edat, que menys impacte tenen en la disminució de la pobresa.

«Espanya és un dels països on més ha crescut la desigualtat durant la crisi i, per tant, si creix la desigualtat i seguim sense destinar-hi recursos continuarem a la cua d'Europa»,

argumenta Grau Ussetti. En efecte, la pobresa infantil a Catalunya se situa en el 27,9%, a Espanya en el 23,4%, clarament per sobre de la mitjana europea, el 20,9%. A aquest fet, s'hi afegeix tot un cúmul de carencies, com les dificultats a l'accés a l'habitatge (tornen a repuntar els desnonaments, fonamentalment per lloguer), als recursos de salut (amb serveis de salut mental, com els CSMIJ, desbordats) o a feines dignes per part dels pares i mares (el fenomen dels treballadors pobres creix).

De l'assistencialisme a la prevenció

«Una política *preventiva* de l'exclusió social requereix un esforç més intens a favor de la infància i l'adolescència que eviti les situacions que faran difícil la inserció laboral i social en el moment de la transició a l'edat adulta», escrivia la nostra col·laboradora Pilar Malla en el seu darrer article [veure *Catalunya Cristiana* N. 2041]. És precisament aquí on es nota aquesta baixa inversió pública en infància.

«Seria desitjable que l'Administració promogués la coordinació entre els diferents actors (família, serveis socials, escola, terapeutes, centres de lleure i suport educatiu) i hi donéssim resposta plegats, però tenen al darrere una situació de crisi i d'excepcionalitat. Hi ha una necessitat de donar una resposta integral amb una perspectiva més preventiva i comunitària, no només resoldre emergències i urgències, però aquest és el dia a dia i els equips tècnics de l'Administració actualment disposen de recursos limitats que no ho garanteixen», detalla Ussetti.

Un pilar fonamental en l'òrbita de l'infant és l'escola. Malauradament, per a moltes famílies amb dificultats per sobreviure diàriament no és prioritària. Al Centre Sant Jaume, ubicat en un barri amb molta població migrant i gitana i amb índexs d'absentisme escolar elevats, han iniciat el curs amb la campanya de sensibilització #quelescolatacompany: «Cal posicionar l'escola com a element de present i de futur, perquè és un àmbit que per als infants significa obertura al coneixement, un espai on se socialitzen amb l'entorn més proper i el lloc on poden descobrir-se i saber què volen fer amb la seva vida. El projecte vital

Des del Centre Sant Jaume defensen la necessitat que els actors que treballen amb els infants es coordinin entre si per establir objectius comuns. *Centre Sant Jaume*

GRAU USSETTI
«El projecte vital de l'infant passa per l'escola i la comunitat»

de l'infant passa per l'escola i la comunitat», defensa Ussetti.

Ara bé, l'escola per poder tenir aquest rol central necessita uns recursos dels quals, ara mateix, no disposa. El mateix Departament d'Ensenyament reconeix un dèficit d'inversió en educació de 3.000 milions d'euros —s'inverteix un 3,7% del PIB, lluny de la mitjana europea i fins i tot espanyola, i s'incompleix així el 6% previst a la Llei d'educació del 2009— i això cal combinar-ho amb un esforç per implantar centres escolars adaptats a certs territoris.

Llars amb infants: més vulnerables

L'informe mencionat de Save the Children fa notar que les llars sense fills dependents registren un 14,9% de risc de pobresa, mentre que les llars amb fills dependents tenen un 23% de risc de pobresa, un índex que assoleix el 40,4% en el cas de les llars monoparentals femenines. «Ser menor de 18 anys o, en el cas d'una persona adul-

SAVE THE CHILDREN

«Ser menor de 18 anys o, en el cas d'una persona adulta, tenir fills a càrrec, és un factor de pobresa»

ta, tenir fills a càrrec, és un factor de pobresa», conclouen a Save the Children.

Per aquest motiu, les famílies són un objectiu preferent d'actuació per a entitats com Càritas que, en el cas de les deu diòcesis catalanes, manté 224 projectes en el marc del programa de Família i Infància, amb una inversió de 8 milions d'euros l'any passat. Dins aquest capítol, l'accent està posat en el reforç educatiu i pedagògic que es presta en horari extraescolar (142 projectes) i en els serveis de suport a famílies amb infants i a mares soles amb fills (62 projectes).

Trencar la cadena de la transmissió de la pobresa és un dels reptes que la Fundació Foessa ha estudiat: «Hi ha una forta associació entre les condicions de vida de pares i fills. No és estrany, per això, que en els centres de Serveis Socials i en els espais de les entitats i ONG s'estiguin atenent els nets d'aquells que van acompanyar fa trenta anys», va assenyalar Raúl Flores en la presentació de l'estudi *La transmissió intergeneracional de la pobresa: factores, procesos y propuestas para la intervención*.

«Ens trobem moltes vegades famílies molt humils que sostenen el nucli familiar a partir de l'afecte que es tenen —relata Ussetti—. Però també, hi ha casos en què la família no fa aquest procés, l'infant queda cada cop més desemparat i, en ocasions, pateix situacions d'agressió i de vulnerabilitat que el fan molt feble.» El director del Centre Sant Jaume apunta que «probablement la desprotecció d'aquests pares a la seva infància fa que reproduïxin certs models. És un repte, segurament per més d'una generació, que aquestes famílies situïn en primer lloc les necessitats dels fills, ja que hi ha un conflicte de valors d'allà on venen i allà on volen arribar.»

La família, un bé per a la societat

A *Amoris laetitia*, el papa Francesc posa la família en el centre d'interès: «El bé de la família és decisiu per al futur del món i de l'Església» (AL, 31) o «Hem d'insistir en els drets de la família, i no només en els drets individuals. La família és un bé del qual la societat no pot prescindir, necessita ser protegida» (AL, 44). Amb l'esguard posat en aquesta família que acompanya

El garant: la Convenció sobre els Drets de l'Infant

El 20 de novembre de 1989 l'Assemblea de les Nacions Unides va aprovar el tractat de drets humans més ràpidament i àmpliament ratificat de la història (amb l'excepció única dels Estats Units): la Convenció sobre els Drets de l'Infant, un tractat internacional que obliga jurídicament tots els Estats compromesos a protegir i assistir els menors. És, per tant, «responsabilitat última de l'Administració garantir el dret de l'infant a poder viure en un entorn de seguretat i amb el màxim de normalitat», remarca l'educador social i antropòleg, Grau Ussetti.

La Convenció garanteix no només el dret a la salut, a l'educació i al benestar, sinó també a altres drets de protecció, com la llibertat d'expressió, de religió, d'associació, de reunió o el dret a la privacitat. A més, estableix quatre principis: l'interès superior de l'infant; el principi de no-discriminació; el dret a la vida, la supervivència i el desenvolupament; i el dret a la participació en aquelles decisions que els afecten.

i sosté la realitat de l'infant, les entitats d'arrel cristiana que lluiten per la igualtat d'oportunitats d'infants i adolescents i per revertir les situacions de pobresa posen l'Evangelí en la seva tasca quotidiana.

«La nostra feina és una tasca d'esperança continua en una gent que pateix dolor, però que tenen un desig de felicitat. Aquest és el missatge de Jesús, adreçat a molts sofrents: que la vida també pot ser diferent. Ens cal intentar difondre que hi ha una altra manera possible d'intervenir, d'acompanyar-los i que hi ha certs valors i referències vàlides, com l'Evangelí i, en el nostre cas, l'espiritualitat ignasiana», conclou Ussetti.

JAUME GABARRÓ
Monjo de Solius

Deu dies abans que li sobrevingués l'accident vascular cerebral que el va portar a la mort, el dissabte 6 de setembre del 2008 dinàvem joiosament amb el bisbe Carrera, com a comiat dels exercicis espirituals que acabava de donar als monjos. Anteriorment no havia estat mai al monestir, i en va deixar escrita aquesta impressió: «M'ha encisat. El testimoni d'aquesta comunitat obre l'esperança del futur de la fe a Catalunya. Gràcies.»

Als seus 78 anys, era una persona espiritualment molt madura. Els exercicis, com va anunciar, bàsicament eren d'esquema ignasià. Presentats a la seva pròpia manera, viscuda, ben pensada i senzilla, culta (tot al·ludint a diferents

DES DEL MONESTIR

Joan Carrera a Solius

autors: Benet XVI, Martini, Cardó, Guardini, Teresa, Gregori el Gran, Joan Pau II, Chesterton, T.S. Eliot, Lanza del Vasto, Francesc d'Assís, Suhard, Newman, Isaac de Stella, Anselm...). Tenia un viu i gran sentit d'Església, repetidament manifestat.

Em va colpir de veure amb quina profunda i continguda emoció li va sortir de dir —en acabar l'exposició del tema— «l'Església ha complert!», amb referència al panorama tan diferent del món i a la seqüència que sentia Raïssa Maritain abans de rebre el baptisme.

Tenia un viu i gran sentit d'Església, repetidament manifestat

Altres frases o conceptes d'ell van ser: la veritable reforma de l'Església és la santedat; en la cultura actual, de falsos humanismes sense Déu, l'Església hi és enviada; la joia de ser fills de Déu, com a Església; vida consagrada plena, a Jesús i a la seva Església; la conversió pastoral i comunitària de la nostra Església (Joan XXIII); el millor que t'ha passat en la vida? Haver trobat Jesús; humilitat dintre de la comunitat eclesial; vocació, cada dia; missió enfora: l'estadística de Déu és més àmplia que la nostra; l'Església, testimoni permanent de Crist; pregària sobre l'Església: m'ha donat Jesús, raó primera per la qual l'estimo; som l'Església de Jesús i de l'Esperit Sant (Déu dins nostre); un nou ardor; com Maria, Mare de l'Església, posar-se en mans de Déu, no sabent com...

MIRADA AL MÓN

Israel: Estat-nació del poble jueu

Amb molta polèmica nacional i internacional, el mes de juliol passat el Parlament d'Israel va aprovar la llei bàsica: *Israel: Estat-nació del poble jueu*. Aquesta nova llei remarca el caràcter exclusivament jueu de l'Estat d'Israel.

El text d'aquesta llei fa prevaler el caràcter jueu de l'estat en detriment de la democràcia pel que suposa de discriminació de les minories existents al país: palestins, musulmans, cristians, drusos, etc.

Avui donem simplement els punts fonamentals d'aquesta llei

El text fa prevaler el caràcter jueu de l'estat en detriment de la democràcia

que recalquen la judaïcitat de l'Estat fundat per les Nacions Unides l'any 1947. En un proper article en farem algunes reflexions.

Principis bàsics

A. La Terra d'Israel és la pàtria històrica del poble jueu en la qual s'ha establert l'Estat d'Israel.

B. L'Estat d'Israel és la llar nacional del poble jueu en la qual exerceix el seu dret natural, cultural, religiós i històric a l'autodeterminació.

C. El dret a exercir l'autodeterminació nacional a l'Estat d'Israel és exclusiu del poble jueu.

La capital de l'Estat

Jerusalem, completa i unida, és la capital d'Israel.

Idioma

L'idioma de l'Estat és l'hebreu.

Reunió dels exiliats

JOAN MARIA VERNET
Salesià des de Jerusalem

L'Estat estarà obert per a la immigració jueva i a la reunió dels exiliats.

Connexió amb el poble jueu

A. L'Estat s'esforçarà per garantir la seguretat dels membres del poble jueu en problemes o en captiveri, per causa de la seva condició de jueus o a la seva ciutadania.

B. L'Estat actuarà dintre de la Diàspora per tal d'enfortir l'afinitat entre l'Estat i els membres del poble jueu.

C. L'Estat actuarà per tal de preservar el patrimoni cultural, històric i religiós del poble jueu entre els jueus de la Diàspora.

Assentament jueu

L'Estat veu el desenvolupament de l'assentament jueu com un valor nacional i actuarà per encoratjar i promoure el seu establiment i consolidació.

SABER ESCOLTAR

Una mirada al nostre món

Les persones solem parlar de la situació del món dels nostres dies. Avui mateix, una taxista em parlava de l'allau que ens procuren els diversos mitjans de comunicació. La ràdio, la televisió i els diaris no paren de generar notícies, de tal manera que un esdeveniment, al llarg d'un dia, ens fa oblidar els altres. Val a dir que n'hi ha de fonamentals, com per exemple la guerra, la fam, els assassinats, el terrorisme, el ball dels diners, els problemes laborals, la droga, el tràfic d'armaments... El nostre planeta té molts embolics i esdevé una troca difícil de desfer.

És l'hora de reflexionar i, sens dubte, de repensar qui som i com hem de viure. L'home, amb paraules del clàssic, no pot ser com un llop per a un altre llop. L'Església

ens convida, en les seves predicacions, a canviar la nostra postura, davant la transcendència. La diversitat humana —som en temps de migracions i d'impuls tècnic— ens convida al respecte i al testimoniatge. Necessitem la tolerància, el perdó, la compassió i una gran renovació de la conducta moral. El cristianisme té una moral fonamental, basada en l'amor. Aquesta virtut teològica és el que obre camins i dona acompliment al salm «del goig que fa veure tots els germans units».

La cancellera d'Alemanya, Angela Merkel, en una visita a la Universitat de Berna (Suïssa), ha respost en una entrevista que li agradaria que més gent digués obertament que vol tornar a Déu i que comprenen

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

la Bíblia. També ha declarat que li agradaria veure més gent a les esglésies, que es fes un generós i gran esforç per a la convivència: tot basat en les paraules de pietat de Jesús.

La dama de ferro alemanya —com l'anomenen alguns— és doctora en Química Quàntica i, per tant, una científica; està «convençuda com molts científics, que Jesús és l'esperança i que la Bíblia és el gran document que tots hem de conèixer, llegir i comprendre».

El nostre planeta té molts embolics i esdevé una troca difícil de desfer

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Què hi té a veure la pederàstia, de la qual es parla tant, amb el títol?

Diuen que el delictes es deu a la prohibició dins l'Església llatina que els sacerdots es puguin casar. Aquesta opinió s'hauria de sotmetre a la comparació amb el que passa a les Esglésies orientals i a les comunitats cristianes que admeten ser popa, pastor o ancià, i estar casat. A mi no em preocupa gens aquesta estadística.

Ara bé, fa uns dies vaig definir el clericalisme com «la unió mútua de gent d'Església que, esperant anhels personals de domini i per salvaguardar-se entre ells, sense tenir estatuts, ni suposar cap afiliació, viuen protegint-se i actuant segons patrons propis».

A PROPÒSIT DE...

Clericalisme (7)

Per què passa aquest fenomen?

Els jerarques, generalment, s'envolten de sacerdots que els ajuden en les funcions. Cal advertir que la cúria, es diu així, no és d'institució divina, ni tan sols eclesial, possiblement eclesiàstica.

Penso que el jove que aspira al servei ministerial sap que ha de prescindir de la companyia d'una dona a qui estimi com a esposa i com a amant (ho deia Léon Bloy). De la trobada corporal (no m'agrada anomenar-ne relacions sexuals). Del goig de la paternitat.

La comunicació cristiana, fraterna, entre el prevere i els superiors jeràrquics és molt difícil

Ara bé, no renuncia a tenir un pare espiritual proper. Després, però, comprova que no el té gaire a l'abast. Entrevistar-s'hi és difícil. El jerarca rep i, fins i tot, es publiquen algunes cartes i sol·licituds que satisfà donar-les a conèixer al públic, però, li arriben totes?, les contesta totes?, rep tothom qui li ho demana?, i, si en comptes de pensar en sacerdots casats es decidís renovar periòdicament l'*staff* i escollir-ne els components sense criteris nepotistes? Imagino que els resultats serien diferents.

Les cúries, més que ajudes, sovint són barreres. La comunicació cristiana, fraterna, impregnada de caritat, entre el prevere i els seus superiors jeràrquics, és difícilíssima i ell se sent un orfe adult.

Paralel·lament i silenciosament es crea el corporativisme clerical que esdevé clericalisme.

SIGNES D'AVUI

Impacte cerebral de la mentida

Escolto a la televisió declaracions de determinats líders polítics i observo l'expressió del seu rostre. En alguns casos, menteixen de manera insistent amb tota naturalitat. Llegeixo escrits de determinats jutges i fiscals on es detecten grans mentides, redactades sense perdre el pols. Determinats periodistes propaguen notícies falses (*fake news*) i s'instal·len en la postveritat sense cap remordiment. I així molts altres col·lectius i casos. En comptes de buscar la veritat, es tracta d'incrementar tant la mentida que faci inviable conèixer els fets amb certa seguretat. La gent es desconnecta i es desanima. Abandona. Amb això, deixa el camp lliure als manipuladors que, justament, en busquen la inhibició.

A l'octubre del 2016, la prestigiosa revista *Nature Neuroscience* va

publicar una investigació de quatre científics de la University College de Londres (UCL) segons la qual «quan mentim l'amígdala produeix una sensació negativa que s'esvaeix a mesura que continuem enganyant». Com més mentides, menys resistència. La primera vegada, un es posa vermell i se sent culpable. A mesura que es diuen més mentides, la incomoditat desapareix i augmenta la gravetat de les falsedats. El cervell s'adapta. Es diuen mentides amb la mateixa facilitat amb què es recita la taula de multiplicar. Les eleccions es nodreixen de mentides i manipulacions de gran profunditat. Ho

Una mentida n'acostuma a necessitar d'altres per mantenir el relat

LLUÍS
SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

veiem en molts llocs. S'aplica el principi que el fi justifica els mitjans. S'expulsa l'ètica del camp social. La tecnologia difon les mentides per terra, mar i aire. Nosaltres, a voltes, en som responsables. Els danys són incommensurables.

La mentida de l'existència d'armes de destrucció massiva a l'Iraq va donar impuls a una guerra sagrant, que a més va repercutir a Espanya en afegir-se una mentida sobre l'autoria de l'atemptat d'Atocha, que va provocar un gir electoral. Una mentida n'acostuma a necessitar d'altres per mantenir el relat. Qui menteix, intenta enganyar els altres. Amb la insistència, el cervell s'adapta i s'acaba enganyant ell mateix. Una realitat que afecta tothom.

VICTÒRIA
MOLINS, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

La reinserció és una de les grans alegries que els educadors i, tots els que ens dediquem a acompanyar els que han quedat al marge, podem gaudir i celebrar.

Quan el papa Francesc parla d'acompanyament en un dels cinc verbs programàtics de la seva carta *La joia de l'Evangelí*, sap de què parla. És anar més enllà de la beneficència que, fins i tot mal portada, pot arribar a enquistar la pobresa i la marginació.

Els pisos de reinserció fan una tasca meravellosa en aquest sentit.

Avui us convido a llegir unes paraules de dos nois: un que ha arribat aquest mes al pis. I un altre que en sortia, després d'un temps de reinserció.

El que acaba d'arribar: «Hola, em dic X., tinc 40 anys i porto gairebé

FINESTRA A LA VIDA

Lliçons dels nous «peripatètics»

tota la meua vida lluitant contra una depressió crònica. Una malaltia de doble tall, perquè qui la pateix no només s'ha d'enfrontar als símptomes, sinó a l'estigma social. La meua malaltia m'ha portat a profunditats abismals. Fa un parell d'anys gairebé vaig perdre la vida. Però ara soc aquí per continuar lluitant. Suposo que vosaltres deuen tenir històries semblants i és per això que som aquí, per deixar-nos ajudar i continuar el nostre viatge. Vull pensar que estic en el moment i el lloc adient.»

El que és a punt de sortir, un any després de començar el seu camí de recuperació: «Vaig arribar al pis molt baix d'ànims i amb una gran depressió. Ara puc dir que he aconseguit recuperar la feina, l'estimació, la confiança i l'autoestima. Estic molt content d'haver compartit la meua

vida amb els professionals, els voluntaris i els companys. No oblidaré mai el pas per aquest pis.»

Tant de bo tinguéssim més pisos de reinserció, per exemple, per als que surten de la presó i no troben suport familiar. Potser el nombre de «fracassos» minvaria. Perquè, com em deia un intern, la manca de formació és la causa de molts mals. Així definia ell la seva: «La gent normal aprèn asseguda davant d'una taula, oi? Doncs jo, ho he après tot caminant... per la vida.» Són uns nous «peripatètics» del carrer. Aquesta és sovint la seva «àgora».

Els pisos de reinserció fan una tasca meravellosa amb les persones que ho necessiten

Vida eclesial

Aquesta setmana celebrem la II Jornada Mundial dels Pobres, escoltem el clam de Càritas Catalunya, us convidem al Festival Canòlich Music i reflexionem sobre les intuïcions sinodals

AICA
Ciutat del Vaticà

El 18 de novembre se celebra la II Jornada Mundial dels Pobres

El Papa demana escoltar el clam dels més necessitats

«Amb aquest dia, l'Església té la intenció de reiterar la sol·licitud de la comunitat cristiana pels que viuen al marge de la societat a causa de la seva condició de pobresa», comenta el president del Pontifici Consell per a la Promoció de la Nova Evangelització, Mons. Rino Fisichella, quan explica el sentit de la II Jornada Mundial dels Pobres, que se celebra el 18 de novembre.

«En plena adhesió a aquest magisteri, l'interès del Sant Pare i de l'Església vol ser una crida a la comunitat cristiana per a una escolta que es transformi en intervenció, en una acció concreta, per afirmar en veu alta el rebuig a la indiferència i a la impassibilitat que tenallen aquest període històric més que altres», afegeix. El president del Dicasteri per a la Promoció de la Nova Evangelització assenyala que «la Jornada Mundial dels Pobres probablement no alleujarà totes les ferides que esquincen les vides dels que viuen als marges; i, malgrat tot, és un signe d'esperança i un repte per convertir-se en instruments vius de misericòrdia en el teixit capil·lar de la societat, de la comunitat i de la trobada personal».

El diumenge 18 de novembre a les 9.30 el Papa celebra una missa a la basílica de Sant Pere en què participen pobres, acompanyats de les associacions i els grups parroquials. Més tard comparteix un dinar a l'Aula Pau VI amb uns 3.000 pobres. Alhora, a moltes parròquies que s'han afegit a la iniciativa, als centres de voluntariat i en alguns col·legis i escoles, cadas-

cun segons les seves possibilitats, s'ofereix un esmorzar als pobres.

El dissabte 17 té lloc una vetlla de pregària a la basílica de Sant Llorenç Extramurs per a totes les associacions de voluntariat i per als que, com a veritables artífexs de la misericòrdia, de manera discreta i discreta, fan un servei d'assistència a les persones que viuen aquestes realitats difícils.

Després dels resultats engrescadors obtinguts a l'edició anterior, amb gairebé 600 persones indigents que van poder rebre tractament mèdic gratuït, es va repetir l'experiència de l'Ambulatori de Salut. Al llarg de la setmana del dilluns 12 al diumenge 18, s'ha instal·lat un Ambulatori de Salut a la plaça Pius XII, on des de primeres hores del matí es va oferir atenció mèdica per a diverses especialitats com ara dermatologia, cardiologia o ginecologia.

El president del dicasteri per

MONS. FISICHELLA

«El pobre al qual donem simbòlicament la mà representa tota la humanitat»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Escoltar el present de l'Església

El document final del Sínode dels Bisbes sobre *Els joves, la fe i el discerniment vocacional* ja es pot consultar a internet (www.vatican.va). La veritat és que he estat força escèptic amb aquest Sínode... no tant perquè dubti de la bona voluntat i la importància de fer-lo ni tampoc dubti de la dedicació entusiasta dels seus participants sinó perquè sovint, en tots els àmbits, ens costa d'acceptar i d'assumir la realitat quan no ens agrada o quan el tema ens incomoda i la joventut té fama de no tenir pèls a la llengua.

Les migracions, el paper de la dona, la sexualitat —l'homosexualitat—, els abusos sexuals, econòmics i socials... són temàtiques que s'han debatut al Sínode i eren tan necessàries de reflexió... com passa sovint, els joves t'obliguen a actualitzar-te, t'empenyen a parlar d'allò que ja tenies més o menys aparcat i que et fa mandra treure-li la pols, perquè ja t'has muntat un argumentari que més o menys s'aguanta.

Repensar l'antropologia o buscar noves formes de transmetre la imatge de la persona en referència a la sexualitat, la demanda d'un paper més visible de la dona en els òrgans de decisió de l'Església, el desig d'afrontar implacablement els abusos sexuals, econòmics i socials; la cura dels migrants, els refugiats i els més vulnerables...

Els joves no són només el futur de l'Església; són el present i són un present. Si tenim algunes esglésies buides de joves serà perquè ens cal escoltar, escoltar i escoltar... Diu el Papa en una carta als joves: «M'agradaria dir als joves en nom nostre, els adults: disculpeu-nos si sovint no us hem escoltat; si, en lloc d'obrir el vostre cor, us hem regalat les orelles.»

a la Promoció de la Nova Evangelització reitera que el missatge del papa Francesc per a aquesta jornada «s'adreça a tots els fidels, de manera individual, a través de les parròquies i grups de voluntaris, perquè fixin encara més la mirada als pobres, per escoltar el seu clam, sovint silenciosos, però expressat amb una mirada eloqüent, i per reconèixer les seves necessitats». «La invitació és no oblidar que la pobresa social sobre la qual aquesta Jornada vol cridar l'atenció només és una de les moltes formes de pobresa que pateix el món modern. El pobre al qual donem simbòlicament la mà, com recorda el logotip de la Jornada Mundial dels Pobres, representa tota la humanitat, que en l'experiència quotidiana sap que necessita l'abraçada de Déu.»

El missatge per a aquesta jornada es pot consultar a la pàgina web del Vaticà: vatican.va.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Foto: El Papa visitant l'Ambulatori de Salut l'any passat.

Urgell

Arriba la sisena edició del Festival Canòlich Music

La música, el millor llenguatge per apropar la fe als joves

MACIÀ GRAU
Urgell

Una vegada ha finalitzat el Sínode, són molts els que es pregunten com es portarà a la pràctica la voluntat del Papa d'apropar l'Església als joves i respondre a les seves inquietuds. Si bé es cert que encara no s'ha trobat la fórmula per solucionar el sentiment d'incomprensió que senten molts d'ells avui dia, el que sí que s'ha pogut concloure de la reunió dels bisbes és que hi ha instruments que poden ajudar en aquesta causa. Una d'aquestes eines és la música, que com va explicar el papa Francesc en finalitzar el Sínode, és un llenguatge molt proper als joves i que els pot ajudar en la transmissió de la fe i els valors cristians. La idea d'utilitzar la música com a mitjà per interrelacionar-se amb els joves però, hi ha moltes comunitats que la tenien clara molt abans de la celebració del Sínode. Un clar exemple d'aquesta realitat el trobem en el Festival Canòlich Music, un festival de música cristiana que ja fa sis anys que reuneix a Sant Julià de Lòria (bisbat d'Urgell) joves d'arreu del territori durant tot un cap de setmana i els apropa la fe amb l'ajuda de diversos grups musicals, d'àmbit nacional i internacional.

Sis anys de música cristiana a Andorra

La iniciativa de crear un festival de música cristiana a Sant Julià de Lòria va néixer fa sis anys gràcies a la inquietud d'un músic de Granollers, que, al traslladar-se a aquest poble, va proposar al seu rector de crear una activitat musical atractiva per als joves. El rector, Pepe Chisvert, que també és delegat d'Ensenyament del bisbat d'Urgell, va traslladar la proposta a l'Ajuntament i al bisbat, i a partir d'aquell moment es va posar en marxa el Canòlich Music. En un inici va néixer com un petit projecte que tenia poca repercussió, però amb el pas dels anys, gràcies a la gran

El punt culminant del festival és la missa multitudinària, jove i familiar, que aplega prop d'un miler de persones.

rebuda que va tenir entre el públic, va aconseguir créixer progressivament fins a convertir-se en tot un referent de la música cristiana com ho és a l'actualitat. Una de les persones que des del començament va ajudar a madurar el festival és Lluís Plana, delegat de Joventut del bisbat d'Urgell, que ha vist en primera persona com ha evolucionat durant tots aquests anys: «El que va començar com una proposta senzilla ha acabat convertint-se en una realitat on hi tenim posades moltes esperances de futur.» Com explica ell mateix, aquest progrés ha estat possible gràcies a les millores que s'han anat fent, en tots els aspectes del festival: «A nivell tècnic, cada any tenim més recursos i venen grups musicals amb més repercussió, i les infraestructures han millorat molt.» Tots aquests canvis no haurien estat possibles sense la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Julià de Lòria i del mateix govern d'Andorra, que com exposa Plana, són imprescindibles perquè es pugui fer el Canòlich Music.

LLUÍS PLANA

«El festival ajuda a desvetllar en els joves les ganes i el desig de descobrir la seva vocació, i de sentir-se partícips dins una Església acollidora»

Un festival amb molt més que música

Una de les principals característiques del Canòlich Music és que no només es tracta d'un festival de música amb grups que transmeten valors cristians, sinó que durant tot el cap de setmana que dura els joves que hi participen poden fer altres activitats. Com explica Lluís Plana, el festival ofereix també espais de pregària i diversos tallers, on cada any es tracten temes diferents que s'acaben convertint en l'eix central de l'esdeveniment. L'any passat, el tema elegit va ser el canvi climàtic, i en aquesta edició el protagonista seran els drets humans. Són precisament aquestes activitats les que, com exposa el delegat de Joventut del bisbat d'Urgell, fan que el Canòlich Music sigui un clar intent de «respondre a la voluntat del Sínode d'escoltar més el jove i estar a prop seu, i d'intentar desvetllar en ell ganes i desig de descobrir la seva vocació i de sentir-se dins una Església acollidora». A més, tots els grups musicals que hi participen tampoc es limiten a fer els concerts, sinó que en tractar-se de referents cristians, aprofiten moments de descans per reflexionar al voltant de la seva vida, fet que com explica

Plana, també «convida a la reflexió els joves».

L'edició d'aquest any del festival s'està celebrant durant tot aquest cap de setmana, amb un cartell on trobem diversos grups molt variats, tots amb una clara vocació de divulgació de bons valors: Sal 150, Gui Brazil, LZ7, NIRA i el Cor Rock d'Encamp, a més de David Pradas, que s'encarrega de la música de l'eucaristia. Precisament, el punt culminant de l'esdeveniment és la missa multitudinària, jove i familiar, que es fa el dissabte i aplega prop d'un miler de persones. La

Desena edició dels premis Persona i Democràcia

L'associació Persona i Democràcia, una fundació al servei de persones i entitats que té com a objectiu millorar la qualitat del sistema democràtic, presentarà el proper dilluns 19 de novembre la desena edició dels premis Persona i Democràcia. Es tracta de tres guardons que s'atorguen per reconèixer la tasca realitzada pels polítics en actiu (Premi Trajectòria), per les persones amb un gran compromís amb la tasca social (Premi Compromís), i per als professionals de la comunicació que treballen a favor de la dignitat del servei de la societat (Premi Carles Cardó). L'entrega dels premis, que es farà el marc del Memorial anual, se celebrarà al Cercle del Liceu (Rambla, 65, Barcelona), i la presidirà la teresiana Victòria Molins.

majoria de joves que hi participen provenen de les escoles del Principat d'Andorra i l'àrea pirinenca, però també n'hi ha que venen de les comarques de Lleida i fins i tot d'escoles de Barcelona i València. La mitjana d'edat dels participants és de 15 anys, i tots ells han viatjat amb els seus monitors i mestres a Sant Julià de Lòria per participar conjuntament als tallers i concerts. Com explica Plana, «a molts la pregària no els és aliena, però per a alguns el festival serà una experiència que els pot obrir la porta a l'espiritualitat».

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

CARME MUNTÉ
Barcelona

Tarraconense

Cada persona atesa rep una mitjana de nou intervencions

Càritas Catalunya demana mesures urgents a les administracions

Agustí Codinach

en condicions, per això demana que l'actual 2% d'habitatge social passi a ser del 15%; cal que la renda garantida de ciutadania arribi a tothom que la necessiti i que sigui compatible amb altres ajudes; cal també que els ajuntaments compleixin amb la seva obligació de garantir l'empadronament.

Aquestes són les demandes de Càritas Catalunya basades en el seu dia a dia i en el perfil de les persones ateses: un 25% no té una llar digna i un 80,78% està a l'atur o busca feina. El 19,22% de les persones ateses té feina, però generalment és precària.

Així mateix, el 61,10% són famílies amb fills. Per això és important trencar amb la transmissió intergeneracional de la pobresa. «L'ascensor social no funciona de manera adequada i no té parada a les plantes més baixes», va manifestar Anna Roig, representant de la Comissió de Comunicació de Càritas Catalunya. Una dada per a la reflexió: 8 de cada 10 persones que han patit greus dificultats econòmiques en la infància o l'adolescència les reviu avui com a adult.

El 21% del total de persones ateses a l'Estat espanyol

La presentació de la memòria de Càritas Catalunya va ser presidida pel cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona i responsable de la Pastoral Social de la Conferència Episcopal Tarraconense. Francesc Roig, president de Càritas Catalunya, va destacar l'aposta clara de Càritas per l'economia solidària i per combatre problemàtiques com són les addiccions o la necessitat d'un habitatge digne. Roig també va destacar que l'acció social de Càritas Catalunya suposa el 21% del total de persones ateses per les Càritas d'arreu de l'Estat espanyol. I va manifestar que «l'acció de Càritas té sentit quan es transforma en garant de la justícia i tutela de la caritat inclusiva».

«La pobresa es cronifica i els nivells de vulnerabilitat cada vegada són més elevats», va manifestar Raquel Carrión, representant de la Comissió d'Acció Social de Càritas Catalunya, durant la presentació de la memòria anual de Càritas Catalunya.

L'any 2017 fins a 321.287 persones es van beneficiar de l'acció social de Càritas de Catalunya, un 11% menys que el 2016. Menys gent atesa, sí, però processos d'acompanyament més llargs, més intensos i més extensos. Cada persona atesa rep una mitjana de nou intervencions perquè les problemàtiques són molt complexes, especialment les que afecten les necessitats bàsiques, l'habitatge i la feina. Problemes estructurals que, tal com demana Càritas Catalunya, necessiten també solucions estructurals i de país. Per això calen mesures urgents.

Segons aquesta entitat que aplega les deu Càritas diocesanes de Catalunya, cal una nova reforma laboral que trenqui amb el problema de la precarització del món del treball; cal també afavorir l'accés a un habitatge

ANNA ROIG

«L'ascensor social no té parada a les plantes més baixes»

MARTA MAS
Lleida

Lleida

Lleida ja fa temps que promou el comerç just però fa un any que Càritas, i concretament la Fundació Jaume Rubió i Rubió, va fer un pas més i va obrir la botiga Fil per Randa. Una superfície de 120 metres quadrats a la Zona Alta de la ciutat, concretament al carrer Doctor Fleming número 19. Ven tot tipus de productes alimentaris i d'artesanía, així com roba de disseny, complements, cosmètica natural, herboristeria, joguines i altres articles, tots ells realitzats per persones en inserció laboral.

Fil per Randa comercialitza els productes que la majoria de població relaciona amb el comerç just com la xocolata, el cafè o el te, però també ven roba, joguines o parament de la llar. Cal destacar la firma Dona Kolors, en exclusiva a Lleida, una marca de roba femenina i masculina, així com de complements i de parament de la llar, tot confeccionat a mà a Barcelona per dones en situació d'exclusió social. Tots els beneficis de la roba d'aquesta firma repercuteixen en la formació i en les dones que confeccionen les peces.

Fil per Randa també organitza xerrades o tallers per donar a conèixer el comerç just a la població. A més, la Fundació Jaume Rubió i Rubió promou el comerç just en diferents fires locals i també col·loca una paradeta en diferents actes organitzats per Càritas o per la diòcesi de Lleida.

«Fils per la Inserció»

Des de la Fundació Jaume Rubió i Rubió han posat en marxa el

La botiga se situa a la Zona Alta de la ciutat de Lleida.

La Fundació Jaume Rubió i Rubió impulsa una botiga de comerç just i un projecte d'inserció laboral

Comerç que dona oportunitats

projecte «Fils per la inserció», que consisteix en un curs de formació per a persones en risc d'exclusió social perquè aprenguin algunes nocions de l'ofici de modista. Sobretot està pensat perquè puguin arreglar roba, ja sigui a mà o a màquina i també fan una mica de patronatge cap al final del curs. La Fundació ha contractat una modista perquè els ensenyi aquestes nocions.

Sònia Gil és la modista i explica que «ara ja estem portant a terme la tercera edició dels cursos i l'avaluació que en fem és molt positiva» i afe-

geix «ens adaptem a les alumnes, que a part d'aprendre costura, també adquireixen altres habilitats, com la puntualitat i la constància i també és una manera de sortir de casa, ja que algunes d'elles que procedeixen d'altres països tot i que fa anys que viuen aquí, coneixen poc el català o el castellà».

La modista també fa els retocs que demanen els clients de les botigues de Troballes de la ciutat, així com els de la botiga Fil per Randa. A més a més, qualsevol persona pot portar peces de roba que s'hagin d'arreglar a aquest taller.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de **SLABBINCK**
veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaeas, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

Barcelona

La Càtedra de Teologia Pastoral organitza una jornada per a agents de pastoral juvenil

Intuïcions sinodals

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Barcelona

El dissabte 3 de novembre l'Aula Magna de la Facultat de Teologia de Catalunya es va omplir per acollir agents de pastoral juvenil procedents de diferents diòcesis catalanes. Sota el tema *Els protagonistes del Sínode*, la Càtedra de Teologia de Catalunya va convocar els participants per reflexionar sobre com concretar les intuïcions del recent Sínode sobre els joves en diòcesis, parròquies, moviments, grups, etc.

Els agents de pastoral juvenil van fer aquesta feina a partir del testimoni de dues persones que han viscut des de dins aquest Sínode: l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, i el secretari del Sínode, Mons. Giacomo Costa.

El primer que hi va intervenir va ser Mons. Costa, que va explicar que el document final del Sínode és com «un diari de viatge que segueix l'estructura del passatge evangèlic del camí d'Emmaús». Sobretot, va explicar, la reunió sinodal ha estat «no tant un Sínode per als joves, sinó amb tots els joves. Es tractava de fer camí plegats. S'ha viscut un desig sincer de tenir cura dels joves i d'acompanyar-los».

Per al secretari del Sínode, «la corresponsabilitat viscuda amb joves cristians ha estat font d'alegria per als bisbes», i recordava que cal evitar «parlar d'«Església i joves» com si fossin un objecte de pastoral. Són part de l'Església».

Mons. Costa va revelar que «escoltar gent d'arreu del món va ser molt important per arribar a l'encontre de persones i experiències

de fe. Vam passar d'ideologies a una trobada de persones. Ningú no tenia solucions fetes, però com a Església hem estat capaços d'escoltar».

El secretari del Sínode va destacar uns quants dels temes tractats al Sínode com el clam dels joves migrants, els abusos sexuals, de poder, l'autenticitat dels joves o el clericalisme, un aspecte que el Papa ha denunciat de manera contundent. Altres aspectes que va subratllar Mons. Costa van ser la capacitat d'escoltar, la llibertat de consciència o la centralitat de l'Eucaristia.

«Un descobriment important», afegia, «ha estat l'estil sinodal missioner: caminar plegats en realitats molt concretes. L'Església sinodal es manifesta en comunitats locals amb molts rostres. Hem de passar d'una Església d'estructures a una

MONS. COSTA

«Cal evitar parlar d'«Església i joves» com si fossin un objecte de pastoral. Són part de l'Església»

El cardenal Omella a l'esquerra de Mons. Costa.

CARDENAL OMELLA
«Convertits a una nova evangelització, cal caminar amb els joves per construir una Església missionera»

Església de relacions, amb projectes que posin en el centre la persona, que l'acompanyi. Comunitats més transparents amb un estil més autèntic. Hem de ser capaços de crear espais eclesials on totes les posicions, fins a les més extremes, puguin trobar-se i caminar plegades».

Compartir inquietuds

Amb aquests elements, els participants es van distribuir en petits grups en què van compartir inquietuds. Després, van elaborar algunes preguntes per plantejar a Mons. Costa i al cardenal Omella.

L'arquebisbe de Barcelona va ser el primer a prendre la paraula per explicar la seva experiència sinodal. Abans que res, va destacar que li va impressionar molt el testimoniatge dels cristians perseguits

i també el discurs inaugural del Papa, on va convidar a parlar amb caritat i llibertat, i a escoltar.

Els agents de pastoral van plantejar qüestions sobre quines eines hi ha disponibles per donar a conèixer Jesús o com escoltar els joves.

El cardenal Omella va afirmar que cal «tenir molt present el protagonisme dels joves dins i fora de l'Església. Sortim de la nostra autosuficiència, rebutgem el clericalisme, l'autoritarisme i l'autoreferencialisme...».

Segons l'arquebisbe de Barcelona, «cal centrar-se en l'experiència de Jesucrist perquè quan portes aquest foc en el teu interior has de ser Església en sortida, no esperar que vinguin els joves. Cal escoltar i proposar». També va animar a imitar l'estil de Jesús: «Un estil comunitari diferent que pot arribar també als que no estan interessats en Jesús.» I no va oblidar apel·lar a la coherència dels cristians, un punt que va sortir molt al Sínode.

El cardenal Joan Josep Omella va confessar que els joves li demanen una triple conversió: «Conversió a viure la Paraula de Déu: conversió als pobres i conversió a la llibertat: predicar però no imposar. No hem de fer proselitisme, cal oferir. Convertits a una nova evangelització, cal caminar amb els joves per construir una Església missionera.»

L'arquebisbe de Barcelona va apuntar tres novetats que ha aportat aquest Sínode: «La sinodalitat, és a dir, aprendre de cor a caminar plegats; la llibertat, formar la consciència i respectar-la, i el tema de la sexualitat: que ens ajudin els experts, treballem l'antropologia cristiana en el tema de l'afectivitat i el cos per ajudar en un aspecte que amoïna tant els joves.»

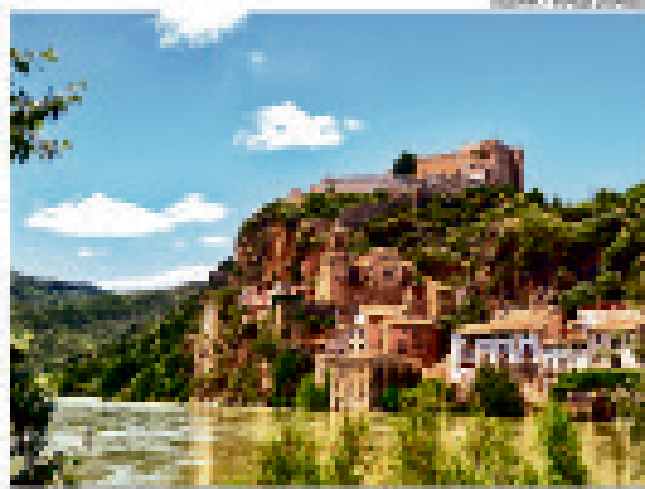
Finalment, va apuntar el tema de la litúrgia, com a «centre de la vida de l'Església, la font on trobem la força».

De la intensa jornada matinal, els agents de pastoral van extreure moltes idees i inquietuds que ara cal concretar. Com va dir el cardenal Omella, «el repte és aquí, cal treballar-lo».

Quilòmetres de cultura a Catalunya

"Tot el que sé, ho he après a Horta (de Sant Joan)", va dir **Pablo Picasso**. L'artista va quedar captivat per aquest municipi català, on va viure durant d'unes etapes. Què el va encisar? La resposta a la pregunta la trobaràs seguint aquesta ruta per Catalunya. Pel camí et creuaràs amb

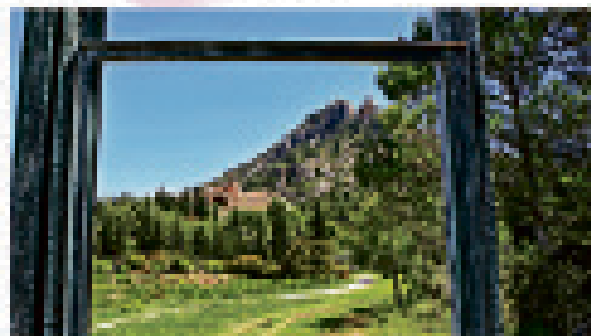
un altre geni, Ernest Hemingway, visitaràs el primer monestir cartonari de la península Ibèrica, un espectacular monestir cistercienc declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO i un castell troglodita. El teu punt de partida serà Sitges.

MIRAVET El riu Ebre als teus peus

El castell històric de Miravet és un entornat de cases que pengin sobre el riu Ebre, i que constitueixen la muralla i els penya-segats. Perquè la via del riu de l'Espart amb el riu de Sant Jaume de l'Espart, i la via que des d'aquí s'anava cap a Tortosa, i la via que des d'aquí s'anava cap a Horta de Sant Joan, que és el que va inspirar a Picasso a pintar el seu "Tot el que sé, ho he après a Horta (de Sant Joan)".

HORTA DE SANT JOAN El paisatge que va inspirar Picasso

Cinquena etapa: **Horta de Sant Joan**. La ruta que et porta a aquest bonic municipi està plena de paisatges espectaculars. L'objectiu és veure el riu Ebre i les seves etapes d'irradiació. La primera és anar a veure el castell de Sant Joan de l'Espart, que és el que va inspirar a Picasso a pintar el seu "Tot el que sé, ho he après a Horta (de Sant Joan)".

Ajuda a l'Església Necessitada treballa pel retorn dels cristians a la plana de Nínive, a l'Iraq

Reconstruir les cases, les esglésies i els cors

El pare Naim amb dues nenes refugiades iraquianes.

«El govern iraquiana ens ha dit que pot reconstruir les nostres cases i esglésies d'aquí a cinc anys, però qui hi haurà aleshores? Per això és tan important l'ajuda de l'Església. Sense l'ajuda de l'Església no hi hauria cristians a l'Iraq»

Al final de l'entrevista, a la seu de la Fundació Ajuda a l'Església Necessitada a Barcelona, li demanem al pare Naim Shoshandi si pot resar el Parnostre en arameu. I així ho fa: el pare Naim prega amb la llengua que parlava Jesús i en què encara parlen els cristians de l'Iraq, un poble massacrada i foragitat pel Daesh (l'autodenominat Estat Islàmic) i que ara procura recuperar una certa normalitat.

Després de més de tres anys malvivint en un camp de refugiats al Kurdistan, els cristians de la plana de Nínive, a l'Iraq, comencen a tornar a casa. Les dificultats, però, són nombroses. El pare Naim té la sensació, i així ens ho transmet, que els musulmans no els hi volen: «El govern iraquiana ens ha dit que pot reconstruir les nostres cases i esglésies d'aquí a cinc anys, però qui hi haurà aleshores? Per això és tan important l'ajuda de l'Església. Sense l'ajuda de l'Església no hi hauria cristians a l'Iraq.»

A través d'entitats com la Fundació Ajuda a l'Església Necessitada es treballa en la reconstrucció dels nou pobles que configuren la plana de Nínive. El projecte «Retorn a les arrels» vol facilitar que les 13.000 famílies que es van veure obligades

a fugir puguin tornar a casa. Si no, el cristianisme corre el risc de desaparèixer de l'Iraq. Per això caldrà reconstruir les cases, les esglésies, les escoles, els llocs de feina, però sobretot l'esperança en el futur.

«Les nostres armes són la creu i la icona de la Mare de Déu»

El pare Naim Shoshandi és capellà sirocatólic, té 35 anys i ens explica que tant ell com tota la seva família són de Qaraqosh, la principal ciutat cristiana de la plana de Nínive. El 6 d'agost del 2014 va haver-hi l'èxode de 4.000 cristians davant l'avanç del Daesh. «Van fugir només amb el que portàvem a sobre», recorda el pare Naim d'aquella tràgica jornada que els va marcar per sempre. «Van començar a caure bombes i van morir tres persones: una jove de 25 anys i dos germans d'11 i 12 anys.» El pare Naim només es va poder endur una creu, una icona de la Mare de Déu i el rosari. «Aquestes són les nostres armes», comenta.

Aquesta última Pasqua, el pare Naim, la seva mare i les seves germanes van tornar a casa. Es van trobar una ciutat totalment destruïda. «Va ser molt difícil, vivia sen-

L'església de Bartella destruïda (imatge superior) i reconstruïda (inferior) gràcies a Ajuda a l'Església Necessitada.

timents contradictoris d'alegria i de tristesa. Estava content perquè ja no teníem por i estàvem esperançats, però també tristesa per tanta destrucció, les cases cremades, les esglésies ensorrades.» Ell vivia a la casa sacerdotal, tocant a la catedral, i no en quedava res. És més, i això és una de les coses que més greu li sap, els veïns musulmans els havien robat molts objectes.

Com refer les relacions amb els veïns musulmans, amb qui sempre havien conviscut amb pau i harmonia? «Jo tenia un molt bon amic musulmà», ens explica el pare Naim, «haviem anat junts a l'escola i a la feina. Fins i tot va assistir a la meva ordenació sacerdotal. Però quan va entrar el Daesh se'n va anar amb ells. Es fa molt difícil acceptar-ho».

Per tant, no només es tracta de reconstruir edificis, sinó també la confiança perduda, les relacions d'amistat trencades, l'esperança en un futur per a tots. «Sempre podem reconstruir les cases i les esglésies, però hi ha una cosa més important: reconstruir el cor. Hi ha molta gent que té el cor trencat, que no té ganes de res. Per això necessitem reconstruir casa seva perquè sàpiguen que no estan sols i puguin recuperar l'alegria, això és el més important.»

També es tracta de perdonar: un germà del Naim va ser assassinat a Mossul pel fet de ser cristià. Això era l'any 2004, poc després de l'enderrocament del règim de Saddam Hussein per part d'una coalició internacional liderada pels Estats Units. A partir d'aleshores, i així ho explica el pare Naim, tot va anar de mal borràs, amb la trista conseqüència de la incursió del Daesh, ajudat per l'Àrab Saudita i Qatar.

El pare Naim va arribar a Albacete l'any 2016 i des d'aleshores té cura d'una parròquia mentre estudia el batxillerat en Teologia al Pontifici Institut Teològic Joan Pau II per a Ciències del Matrimoni i de la Família, amb seu a València. «Quan el bisbe de Mossul ho decideixi, tornaré a l'Iraq.» Mentrestant, recorre l'Estat espanyol explicant la situació dels cristians a l'Iraq i cercant fons de finançament per a la reconstrucció.

Més informació: ayudalesavolver.org

La Diputació de Barcelona inverteix 23,5 milions d'euros per preservar el patrimoni arquitectònic de la demarcació

El president de la Diputació, Marc Castells, presenta una inversió que repercutirà a tot el territori, amb més de 200 projectes, i «permetrà un retorn econòmic i social»

Coincidint amb l'Any Europeu del Patrimoni Cultural, que se celebra aquest any, la Diputació de Barcelona destina 23.586.642,43 € a preservar el patrimoni arquitectònic de la demarcació, mitjançant obres de consolidació, reforma i rehabilitació d'edificis monumentals i jaciments arqueològics. Aquesta és la inversió més important feta, en un sol any, per la Diputació de Barcelona en actuacions del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL).

Per al president de la Diputació, Marc Castells, aquesta és una «aposta sense precedents, de les més importants a nivell econòmic», una inversió que repercutirà a tot el territori de la demarcació de Barcelona i «permetrà un retorn econòmic i social d'acord amb la generació d'activitat econòmica, vinculada a la recuperació arquitectònica, però alhora també permetrà, d'acord amb la identitat local dels municipis, crear rutes, crear relats que permetin fer arribar, en aquests municipis, gent d'arreu del territori que els vulgui conèixer i visitar».

A més, assegura que aquesta inversió generarà economies vinculades al món del turisme i «provarà un benefici col·lateral extraordinari» pel fet «que molts d'aquests béns que la Diputació ajudarà a restaurar podran ser utilitzats».

Més de 200 projectes

El programa dona suport econòmic a 201 actuacions

El Pont de Vilomara. Restauració de l'església de Santa Maria de Matadars.

Sant Pere Sallavinera. Restauració del Castell de Boixadors.

de les 12 comarques de la demarcació, donant una subvenció del 100% de l'import sol·licitat. El suport té la finalitat de garantir la pervivència del patrimoni arquitectònic i arqueològic local per tal de poder-lo usar o millorar-ne l'ús actual.

Aquest programa, inclòs dins del Pla «Xarxa de Governos Locals 2016-2019», també ha comptat amb un reconeixement específic als petits municipis, de fins a 1.000 habitants, i que consisteix en assistència tècnica i jurídica especialitzada.

El suport de la Diputació de Barcelona al patrimoni arquitectònic no és nou. Fa més de cent anys (1904), Enric Prat de la Riba va crear el Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL), conegut antigament com a Servei de Catalogació i Conservació de Monuments.

CARTA DOMINICAL

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Llibertat religiosa, la dignitat més alta de l'home

Aquesta setmana tindrà lloc el llançament mundial de l'*Informe de llibertat religiosa al món*, editat cada dos anys per la fundació pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada. I el proper divendres 23 de novembre es presentarà a Barcelona.

A la llum de la declaració de l'Església catòlica de 1965 sobre la llibertat religiosa, titulada *Dignitatis humanae*, aquest informe analitza de forma minuciosa el compliment o vulneració a tots els països del món del dret a la llibertat religiosa de tots els credos, no únicament del cristià.

L'informe pren també com a referència l'article 18 de la Declaració Universal dels Drets Humans, que diu: «Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret inclou la llibertat de canviar de religió o de creença, i la llibertat, individualment o col·lectivament, en públic o en privat, de manifestar la seva religió o creença per mitjà de l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança.»

«Aquest dret fonamental de l'home —en paraules del papa Francesc— reflecteix la dignitat més alta de l'home», ja que es refereix a la relació humana més important, la relació amb Déu. (Discurs del Sant Pare als participants del Congrés internacional sobre «La llibertat religiosa segons el dret internacional i el conflicte global dels valors», 20 de juny de 2014).

Les conclusions de l'informe del 2018 revelen que la llibertat religiosa està en retrocés: més de la meitat de la població mundial viu en països on no es respecta aquest dret fonamental.

Aquests països persegueixen o discriminen els seus habitants per professar un credo determinat. És el cas dels estats que no permeten cap tipus de creença religiosa o que únicament admeten una creença i identifiquen l'Estat amb una religió concreta i menystenen els qui professen altres creences.

Però no tot són ombres en l'informe que ens ocupa. Aquests dos últims anys també han aparegut llums esperançadores. N'és una mostra el retorn dels cristians iraquians de la plana de Nínive a les seves llars, d'on van ser expulsats l'any 2014. Prop de la meitat dels cristians han tornat a casa amb el repte de restablir la bona convivència amb els seus veïns.

Un altre exemple és la recent absolució d'Asia Bibi, condemnada a la forca per haver estat acusada del delictes de blasfèmia al Pakistan el 2010. Les minories religioses d'aquest país viuen sota l'amenaça constant de l'abusiva llei de la blasfèmia.

El proper 23 de novembre, a les 8 del vespre, la façana del Naixement de la basílica de la Sagrada Família s'il·luminarà amb el color vermell en favor del dret a la llibertat religiosa. Demanar-ne el respecte i promoció no vol dir implorar privilegis, sinó contribuir a la pau, a la fraternitat, al desenvolupament autèntic de les societats i al seu progrés humà.

JAUME
PUJOL BALCELLS
Arquebisbe de Tarragona i Primat

ALS QUATRE VENTS

El crit dels pobres

Un dels quadres relativament moderns més conegut és el titulat *El crit*. El pintor noruec Edvard Munch (1863-1944) en va fer quatre versions. La més famosa es conserva a la Galeria Nacional de Noruega, i va ser notícia de portada quan va ser robada l'any 1994 i recuperada per la policia setmanes després. També una altra versió va córrer un tràngol semblant. I una tercera, en mans de particulars, va ser en el seu dia l'obra més cara pagada en una subhasta.

El quadre representa un home amb prou feines esbossat que fa un crit d'angoixa i desesperació, enmig d'un camí que es perd en l'horitzó i sota un cel arremolinat i vermellós. És una icona de la tristesa i el dolor.

En el seu missatge per a la Segona Jornada Mundial contra la Pobresa, que se celebra avui, el Papa es refereix al «crit dels pobres», i agafa com a punt de partida una frase del Salm 34,7: «El Senyor escolta el pobre que l'invoca, i el salva de tots els perills.»

També es fixa Francesc en l'escena evangèlica del cec Bartimeu, que demanava almoïna a la vora d'un camí, i en saber que Jesús passava «va començar a cridar» que s'apiadés d'ell.

A partir d'aquí el Papa ens interroga: Escoltem els pobres? Ens adverteix que si estem pendents de nosaltres mateixos, si ens mirem constantment al mirall, si tenim

tancades les orelles, o si les tenim massa obertes al soroll exterior, no sentirem la veu del pobre, del trist, de l'exclòs, del rebutjat, del marginat, és dir, dels pobres en les diferents cares de la pobresa.

El crit del pobre es perd quan no som sensibles. En el quadre de Munch apareixen molt en segon terme dos homes abillats amb el seu barret que semblen immutables a la força emocional d'aquell que crida, com si no el sentissin.

En introduir en el calendari aquestes jornades mundials contra la pobresa, el Papa va voler donar una resposta de tota l'Església als pobres de qualsevol tipus. Francesc va per davant escoltant la veu dels naufragats que intenten arribar a Europa des de les costes africanes, dels refugiats rohinyes que fugen del genocidi a Birmània, dels «sense sostre» que hi ha a Roma i que atén a la plaça de Sant Pere...

Els cristians no podem deixar de fer cas al crit desesperat, a vegades només amb un fil de veu, de les persones necessitades. Hem de ser solidaris en la mesura que podem actuar personalment o ajudant organitzacions que atenen directament les necessitats més bàsiques dels malalts, dels pobres, dels qui no tenen llar o els falta aliment o vestit. Això és el que ens fa testimonis creïbles de l'Evangeli.

COMENTARI DE LA PARAULA

La perdurable vinguda del Fill de l'Home

Marc, a diferència de Mateu (Mt 24,3), no parla gens de la fi del món, sinó de la més que previsible ruïna de Jerusalem i del Temple. Jesús imparteix una lliçó al triumvirat format per Pere, Jaume i Joan, els líders que arrosseguen darrere d'ells el conjunt dels seus deixebles, i ho fa «en privat» i «assegut» a la càtedra

que li brinda la muntanya de les Oliveres «enfrontada» tradicionalment amb la muntanya de Sió, on s'erigeix el Temple. En tot moment defuig donar el senyal espectacular que hom esperava que faria el Messies per alliberar el poble d'Israel del jou dels romans. Servint-se del llenguatge ple d'imatges de l'apocalíptica jueva que ningú no interpretava, com fem nosaltres, al peu de la lletra: «S'enfosquirà el sol i no donarà la lluna la seva resplendor; aniran caient els astres del cel estant, i seran sacsejades les forces dels cels», ho interpreta com els senyals que precediran «la vinguda del Fill de l'home sobre els núvols» inspirant-se en el llibre de Daniel (Dn 7), emmarcant així la vinguda constant del Fill de l'home que anirà reunint dels quatre punts cardinals tots aquells que s'hagin fet dignes de ser considerats «els seus elegits», per haver col·laborat amb ell en la realització del projecte del Déu creador. La lliçó que els imparteix, la podem comprovar també nosaltres: «De la figuera, apreneu-ne la lliçó: quan el seu branca-

GLÒRIA MONÉS

es torni tendre i tregui fulles en ell, sabeu que ja és a prop l'estiu.» Tot això tindrà lloc en el marc d'«aqueta generació», els insisteix, com de fet va succeir pels anys 70. Convé que desmitifiquem tot el llenguatge que ens han imbuït sobre la fi del món i el judici final. Els «àngels» que reuniran els elegits es troben arreu on hi ha voluntaris que es posen al servei dels més necessitats i menystinguts per la nostra societat de poder. Pel que fa «al dia aquell i l'hora», respon escaridament deixant-los ben clar que «ningú no en sap res, ni els àngels en el cel ni el Fill, sinó tan sols el Pare».

JOSEP
RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI
RICART
Claretia i biblista

Com és possible que l'Israel bíblic no cregués en la resurrecció dels morts? (I)

La creença en la resurrecció (despertar, aixecar-se d'entre els morts, tornar a la vida, estar viu) va ser un punt d'arribada a partir dels temptejos del Poble de Déu al llarg de la història d'ençà de l'Antic Testament fins que quedà ben formulada en el Nou Testament.

A l'AT, fins al segle II aC, Israel manté la creença que després de la mort el destí de la persona humana és el *xeol*, lloc tenebrós on s'està deixat de Déu (Salm 88,6). Els israelites no compartien la idea grega de la immortalitat de l'ànima perquè s'oposa a la seva concepció unitària de l'home. També estan lluny dels pobles pròxims que celebren diversos cultes relacionats amb la natura, en què els déus moren i ressusciten segons el cicle de les estacions. Per als creients jueus el Déu únic és el que està viu i és amo de la vida i de la mort. Per això, com a conseqüència de la pregària del profeta Elies, Déu retorna l'alè a un nen (1Re 17,23). L'única supervivència prevista és familiar (per la posteritat) o col·lectiva (supervivència del poble, Ez 37). Més tard, el punyent interrogant davant el sofriment dels justos (llibre de Job) i la mort dels màrtirs macabeus (segle II aC) engendrà una esperança nova: Déu crearà un món radicalment distint. Daniel afirma explícitament, per primer cop, la resurrecció individual: «Molts dels qui dormen a la pols de la terra es desvetllaran, els uns per a la vida eterna, els altres per a la reprovació eterna» (12,2).

Fins llavors, la resurrecció dels morts era una imatge de la restauració d'Israel (Ez 37). L'any 50 aC, un savi parla així dels justos: «Als ulls dels insensats semblava que morissin; la seva partença era tinguda per un mal... De fet, tenien l'esperança segura de la immortalitat» (Sv 3,2-9).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXXIII de durant l'any

Lectura primera

Dn 12,1-3

En aquell moment serà salvat el teu poble

Lectura de la profecia de Daniel:

En aquell temps es presentarà Miquel, comandant dels exèrcits celestials, que vetlla pels fills del teu poble; hi haurà un temps de desgràcies com no se n'havien vist des que existeixen les nacions fins aquell moment. Però en aquell moment serà salvat el teu poble, tots els qui estaran inscrits en el llibre. La multitud dels qui dormen a la pols de la terra es desvetllarà, uns per a la vida eterna, altres per a la vergonya d'una reprovació eterna. Els justos resplendiran com la llum del firmament, els qui hauran conduït el poble pel bon camí brillaran com els estels per sempre més.

Salm responsorial

15

Senyor, heretat meva i calze meu, vós m'heu triat la possessió. Sempre tinc present el Senyor; amb ell a la dreta, mai no cauré.

R. Guardeu-me, Déu meu, en vós trobo refugi.

El meu cor se n'alegra i en faig festa tot jo, fins el meu cor reposa confiat: no abandonareu la meva vida enmig dels morts ni deixareu caure a la fossa el qui us estima. *R.*

M'ensenyareu el camí que duu a la vida: joia i festa a desdir a la vostra presència; al vostre costat delícies per sempre. *R.*

Al·leluia

Lc 21,36

Estigueu alerta pregant en tota ocasió perquè us pugueu mantenir drets davant el Fill de l'home.

Lectura segona

He 10,11-14.18

Amb una sola oblació ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Tots els sacerdots oficien diàriament i ofereixen sovint unes víctimes semblants, que mai no poden treure els pecats. Però Jesucrist, després d'oferir-se una sola vegada com a víctima pels pecats, s'ha assegut per sempre a la dreta de Déu, esperant que Déu faci dels seus enemics l'escambell dels seus peus. Amb una sola oblació ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats. Un cop Déu ha perdonat els pecats, ja no cal presentar cap més ofrena per obtenir-ne el perdó.

Evangelí

Mc 13,24-32

Reunirà els seus elegits, que vindran de tots quatre vents

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Aquells dies, després d'aquelles desgràcies, el sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, les estrelles aniran caient del cel i els estols que dominen allà dalt trontollaran. Llavors veuran venir el Fill de l'home sobre els núvols amb gran poder i amb gran majestat. Mentrestant enviarà els

àngels per reunir els seus elegits, que vindran de tots quatre vents, des dels extrems més llunyans de la terra i del cel. Mireu la figuera i apreneu-ne la lliçó: quan les seves branques estornent tendres i neixen les fulles sabeu que l'estiu s'acosta. Igualment, quan vosaltres veureu tot això, sapigueu que ell s'acosta, que ja és a les portes.

Us dic amb tota veritat que no passarà aquesta generació sense que s'hagi complert tot això. El cel i la terra passaran, però les meves paraules no passaran. Ara, del dia i de l'hora, ningú no en sap res, ni tan sols els àngels ni el Fill; només ho sap el Pare.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

Novembre

18. DIUMENGE

Diumenge XXXIII de durant l'any, Verd. Lectures: Daniel 12,1-3 / Salm 15 / Hebreus 10,11-14.18 / Marc 13,24-32. Barcelona: **Dedicació de la catedral** (S), Blanc.

SANTORAL: Dedicació de les basíliques dels Sants Pere i Pau. Aureli, mr.; Romà, mr.

19. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Apocalipsi 1,1-4;2,1-5a / Salm 1 / Lluc 18,35-43. SANTORAL: Abdies, prof.; Crispí, b.; Faust, diaca i mr.; Matilde de Hackeborn, rel.

20. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Apocalipsi 3,1-6.14-22 / Salm 14 / Lluc 19,1-10. Sant Feliu de Llobregat: *Beates Isabel Ferrer i companyes* (ML), Vermell.

SANTORAL: Benigne, b. i mr.; Octavi i Adventor, mr.; Silva, vg. i mr.

21. DIMECRES

Presentació de la Benaurada Verge Maria (MO), Blanc. Lectures: Apocalipsi 4,1-11 / Salm 150 / Lluc 19,11-28

SANTORAL: Gelasi I, p.; Honori, Eutiqui i Esteve, mr.

22. DIJOUS

Santa Cecília (MO), Vermell. Lectures: Apocalipsi 5,1-10 / Salm 149 / Lluc 19,41-44

SANTORAL: Filemó i Àpia.

23. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Apocalipsi 10,8-11 / Salm 118 / Lluc 19,45-48. O bé: *Sant Climent I* (ML), Vermell; *Sant Columbà* (ML), Blanc.

SANTORAL: Lucrècia, vg. i mr.; Miquel-Agustí Pro, prev. i mr.

24. DISSABTE

Sants Andreu Dung-Lac i companys (MO), Vermell. Lectures: Apocalipsi 11,4-12 / Salm 143 / Lluc 20,27-40

SANTORAL: Crisògon, mr.; Fermi-na, vg. i mr.; Flora i Maria, vg. i mr.

El Sant 19 NOVEMBRE

Santa Matilde de Hackeborn

A la baixa edat mitjana es va desenvolupar un corrent místic a Flandes i tot al llarg de la conca del Rin. L'anomenada mística renana es va donar sobretot en la vida monàstica i religiosa, tant masculina com femenina. Una de les seves representants va ser santa Matilde de Hackeborn (1241 – 1298).

Pertanyent a una família aristocràtica del centre d'Alemanya, quan tenia set anys va ser enviada a un monestir cistercenc de Suïssa, on va rebre la millor educació de l'època. Més tard, la comunitat es va traslladar a la localitat alemanya de Helfta, on el monestir va conèixer una gran esplendor. La jove Matilde aviat va destacar en la vida espiritual i intel·lectual, i va ser nomenada mestra de novícies i directora del cor. La santa cistercenc va ser especialment coneguda per les seves visions místiques, que va recollir en l'anomenat *Llibre de la Gràcia Especial*. La seva espiritualitat va marcar fortament tota la comunitat, de la qual durant molts anys van sortir diverses autores místiques.

Temps litúrgic «de durant l'any»

CONSOL MUÑOZ
Superiora general de les
Franciscanes Missioneres

Estem acabant l'any litúrgic i, amb ell, el temps litúrgic denominat «de durant l'any». Aviat començarà un altre any litúrgic amb el temps d'Advent.

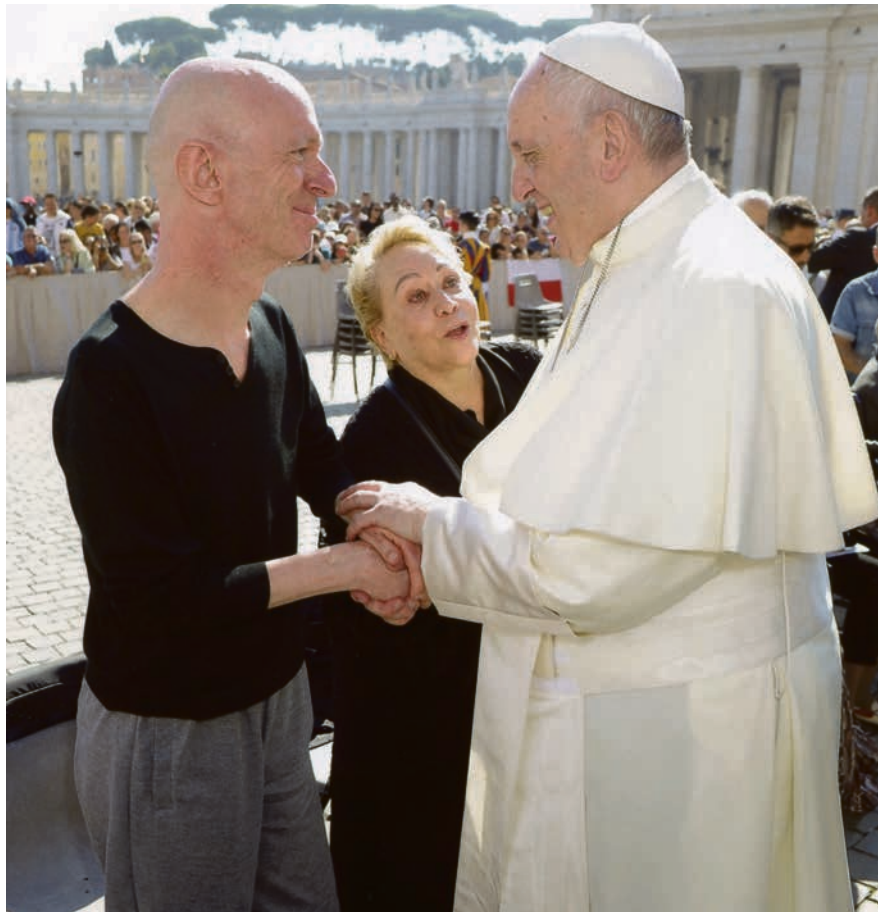
Aquest temps «de durant l'any» és la part més extensa de l'any litúrgic, ja que comprèn 34 setmanes que es divideixen en dues etapes: la primera comença després del Baptisme del Senyor i, després, s'interromp amb el temps de Quaresma i Pasqua. La segona etapa continua després de Pentecosta i acaba amb la festa de Crist Rei, que celebrarem diumenge vinent.

El temps «de durant l'any» es caracteritza per l'aprofundiment en el missatge de Jesús i la manifestació del seu amor. Aquí s'hi escauen les paraules de sant Ambrós quan va dir: «El que en altre temps va passar ara ho veiem cada dia. Les meravelles de Crist no deixen de ser actuals, malgrat l'antiguitat que tenen, sinó que vivifiquen per la gràcia; no queden enterrades en l'oblit sinó que es renoven per la força. Pel poder de Déu no hi ha res que sigui abolit, no hi ha res que sigui passat, sinó que per la seva grandesa tot és present, tot aquell temps és avui» (sermó 9).

D'altra banda, és bo tenir present i meditar el que Jesús va expressar quan va dir: «Tot allò que demanareu al Pare en nom meu, ell us ho concedirà» (Jn 16,23). Davant d'aquestes paraules de Jesús als seus deixebles, l'Església,

que en gairebé totes les pregàries litúrgiques, s'adreça a Déu Pare per formular-li peticions i desitjos, recorda i actualitza el que va dir Jesús i per això les inclou dient: «Us ho demanem per Jesucrist, el vostre Fill i Senyor nostre...» És bo que nosaltres quan resem amb pregàries que ens proposa l'Església, siguem conscients del que demanem a Déu Pare, sempre és per mitjà i intercessió del seu Fill Jesucrist. També ens aniria bé estar atents, quan a l'Eucaristia el sacerdot pronuncia les pregàries, ja que com que la conclusió ens la sabem «de memòria», pot semblar que s'acaben amb «una tornada», i hem vist que no és així, sinó que quan les concloem amb aquestes paraules, estem posant en pràctica una exhortació del mateix Jesús per al nostre bé.

Acabem aquest temps litúrgic amb el desig que el nostre pas pels cicles litúrgics ens predisposi a conèixer més i millor la persona de Jesús, la seva vida i els seus ensenyaments.

El Papa rep un jove minusvàlid de Vilanova del Camí

ALBERT CAROL

Una malaltia del naixement li ha condicionat la vida. Té 48 anys i ha estat intervingut quaranta-vuit cops, un per any, per fer correccions òssies, de mans i peus. Això no obstant, el temps i la il·lusió que li han pres els quiròfans i les limitacions de salut els ha suplert amb l'afició de conèixer gent coneguda, molts dels quals li han donat suport.

L'última gran coneixença ha estat el Sant Pare a Roma, ja per segona vegada, amb qui va tenir una audiència pública al Vaticà i privada a Santa Marta.

L'Albert va descobrir en el Papa una persona molt propera i cordial, que des del primer moment es va interessar pels seus problemes de salut. El Papa n'està atent, ja que el

L'Albert va descobrir en el Papa una persona molt propera i cordial

vilanoví està a les portes de sotmetre's a una nova operació.

El jove feia més d'un any que havia demanat de poder parlar amb el papa Francesc. Li havia escrit una carta en què explicava el seu cas. Va passar poc temps de silenci i una trucada directa des del Vaticà li va anunciar que tenia l'audiència concedida i el viatge pagat.

El Papa, a la segona audiència, li va demanar que després de la intervenció el tingués informat i que el voldria tornar a veure pels volts de Nadal.

Aquest jove sempre ha seguit una vida monàstica, objectiu que fins ara no ha aconseguit per motius de salut i de sensibilitat, però encara no ha tirat la tovallola! Perquè la crida de Déu és massa gran...

L'Albert aviat passarà per quiròfan i li demana a Déu que tot li vagi bé i que novament estigui al costat del Sant Pare.

És un cas únic! Ja que seria rebut per tercera vegada en dos anys. Això és una mostra de la gran humanitat que té el Sant Pare amb aquest jove de Vilanova del Camí.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Economia assassina

Fa pocs dies, abans d'arribar el fred, ens va passar una cosa que li vull comentar. A la finca on viu la meua mare, de noranta anys, alguns veïns van observar que el subministrament elèctric era irregular. La meua mare va avisar l'electricista, el qual va certificar que l'avaría venia de fora, del carrer. Vam avisar la companyia elèctrica i van dir que ja vindrien. Aquella nit, i amb la baixada brusca de temperatures, el pis i altres de l'escala es va quedar sense llum. En tres hi viuen persones grans amb alarma de tele-assistència, que depèn del subministrament elèctric. Vam tornar a avisar la companyia i ens van dir que era un problema que depenia de la comunitat de veïns i que calia avançar els diners per reparar-lo. Dia de neguits i reunions a corre-cuita sense poder resoldre-ho. A la nit sense llum i amb molt fred. Desesperats. Una germana meua va trucar una altra vegada a la companyia i els va dir que hi havia persones grans i vulnerables que no podien passar fred, que sempre havien pagat, que tinguessin una mica d'humanitat... Res de res. Respostes administratives. Finalment, vam trucar a serveis socials, els quals van obligar la companyia a reparar l'avaría, cosa que es va fer amb poc temps. Vol dir que aquesta gent no són una colla de criminals que només els importa el guany? Què en diu, de tot això, la doctrina de l'Església?

Penso que val la pena llegir la seva consulta, que ja és una resposta. Quina pena fa tot això! Què vol que hi digui l'Església? Doncs el que vostè mateix diu: sense economia sense cor ni ànima, sense l'ètica més elemental que posa per damunt de tot el guany i negligeix el principi fonamental que és el bé de les persones, particularment de les més vulnerables. Imagini que una d'aquestes ancianes, estant sense llum, cau a terra i no pot avisar amb l'alarma... Aleshores parlariem d'una economia clarament assassina i caldria demanar responsabilitats penals per haver denegat un auxili elemental. Qui ho llegeixi i pugui, que hi posi remei. Coses així ens fan caure la cara de vergonya!

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Tres «epidèmies» que ens assetgen

Sempre és bo «saber i conèixer» el món que ens ha tocat viure, el principal «entrellat» de la societat del nostre temps, els «llums i ombres» d'aquesta hora. Alguns analistes autoritzats ens han dit que «en els últims vint anys hi ha hagut més canvis que durant un segle». Els valors antics o tradicionals han canviat, i n'arriben altres de nous. La humanitat es veu assetjada per noves «epidèmies» no només en l'àmbit de la salut corporal, sinó en aquest altre àmbit de la psicologia, cada vegada més estudiada i valorada. El psiquiatre Enrique Rojas assenyalava, no fa gaire, «tres d'aquestes epidèmies» que pateix la nostra societat.

- L'«epidèmia de l'estrès», perquè no tenim temps per a res i molts professionals dormen amb el mòbil connectat a la tauleta de nit.
- L'«epidèmia de la depressió», que ens afecta quan menys ho esperem, a causa dels problemes personals, familiars, econòmics, laborals i socials.
- L'«epidèmia del desamor», com a fruit amarg d'aquest principi que sembla que sustenta les nostres activitats i decisions: «M'agrada, m'interessa», i aleshores ens estimem pel tobogan del relativisme atroç.

Tres epidèmies que s'expandeixen per tot arreu, que entren sense trucar a la porta de la nostra vida. «Estrès, depressió i desamor» configuren forts desequilibris, frustracions sense final, llacunes que ens deixen «la ment i el cor en blanc». Julián Marías ens va donar una fórmula eficaç: «Pensar, pensar, pensar.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Davant del Sagrari

Vull acompanyar-te una estoneta, bon Jesús. Sé que no em necessites. De fet, soc jo qui et necessito. Ja en presència teva, aprofito per demanar-te algun favor o per donar-te les gràcies. Vull dir-te que facis amb mi el que vulguis. M'agrada estar uns moments en silenci amb Tu. Perquè, Senyor, el que em sap més greu és veure el Sagrari buit, sense que ningú et vetlli, encara que no necessitis la nostra presència. Per això, si m'ho permetes, si no tens inconvenient, continuaré venint a veure't. Tant de bo no estigui jo sol. Vindreu?

JUAN RIBAS
Barcelona

La classe de Religió

M'agradaria que quan arribés el meu fill petit de l'escola, m'expliqués que a la classe de Religió li han ensenyat que «hi ha un sol Déu en tres persones, que són Pare, Fill i Esperit Sant» i que «Déu va voler acostar-se als homes perquè el coneguéssim i va enviar el seu Fill, Jesús, que va néixer a Betlem d'una Verge que és diu Maria. Josep, el seu pare a la terra, els va protegir quan els perseguien els dolents, però després van tornar i van viure a Natzaret».

I que «nosaltres, si volem anar al cel, que és allà on ells són, hem de complir els Manaments de la llei de Déu, que són deu» i me'ls digués tots. «I que si el volem tenir més a prop, li hem de dir coses» i em digués el Parenostre, tot sense encallar-se. Que està molt content perquè sap que «hi ha un cel i que quan hi siguem serem gairebé com els àngels, que ens guarden i ens diuen coses». I quan sigui més gran, sàpiga que podrà «anar a l'església

i tenir Jesús dins meu».

Que quan Jesús era gran, «guariria tota la gent, però això no va agradar als que manaven i el van matar, clavant-lo en una creu. Va patir molt, però això ens va salvar a nosaltres». «I nosaltres hem de ser com Ell, fer totes les coses ben fetes i estimar tothom com Ell ens va estimar.»

I si fos més gran, que conegués què fa l'Església en el món, com ho fa i per què ho fa. I que la mort de Jesús a la creu i la seva resurrecció, i la nostra després, és d'una certesa indiscutible, demostrada al llarg dels segles pels nombrosos sants. Que conegués les vides dels sants i les santes i els seus fets.

I ja de més gran, que conegués les encíclics dels Papes, els concilis i les heretgies antigues i les modernes d'ara.

Això voldria que aprengué a la classe de Religió.

RAMON PASSOLA TORRENT
Igualada

La «postveritat»

Les mentides es difonen a Twitter un 70% més que els continguts veritables i es propaguen a una velocitat de fins a sis vegades més ràpida. Aquesta és una de les conclusions d'un estudi recent de l'Institut Tecnològic de Massachusetts.

El fenomen ha adquirit notorietat en els darrers temps sota el nom de «postveritat». Un exemple el tenim en la decisió de la Universitat de Stanford de retirar tota referència al frare franciscà mallorquí Juníper Serra, ja que a Twitter el relacionen amb la «llegenda negra», mentre que la seva estàtua es conserva al Capitoli de Washington, al costat d'altres grans personalitats de la història dels Estats Units.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Una de les sales de l'exposició.

L'exposició «Kosmos Panikkar» es pot visitar al Palau Robert

L'univers filosòfic de Raimon Panikkar

MAC
Barcelona

«L'exposició *Kosmos Panikkar* ens convida a reflexionar sobre l'obra i trajectòria d'un filòsof i teòleg excepcional: Raimon Panikkar (Barcelona, 1918 – Tavertet, 2010). Ens pensem que el coneixem, però no el coneixem», afirma el professor i editor Ignasi Moreta, un dels comissaris de la mostra. *Kosmos Panikkar* es pot visitar al Palau Robert de Barcelona fins al proper 3 de febrer.

Aquesta és una de les activitats programades dins de l'Any Panikkar, organitzat per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona amb motiu de la commemoració del centenari del naixement de l'autor de *La realitat cosmoteàndrica*.

«Panikkar és, juntament amb Ramon Llull, una de les figures més rellevants que ha donat el pensament

català al món. Les seves reflexions sobre el diàleg intercultural i interreligiós contribueixen de manera decisiva a l'entesa i la comprensió entre persones que pertanyen a cosmovisions diferents, motiu pel qual afavorir la lectura de Panikkar és també afavorir la cohesió social», assegura Moreta. I afegeix: «La mostra ens endinsa en el seu pensament i ajuda a superar la imatge caricaturesca que s'ha presentat a vegades del personatge.»

Per la seva banda, el filòsof Xavier Serra Narciso, l'altre comissari de l'exposició, va definir Panikkar com un «rodamón infatigable». «Les idees de Panikkar —explica— resulten més vigents i necessàries que mai, tenint en compte els fenòmens migratoris, perquè poden contribuir a una millor convivència entre persones que pertanyen a cultures i religions diferents.»

Tres dimensions

Panikkar posava en relleu que la realitat té tres dimensions: la còsmica (naturalesa), la humana (ésser humà) i la divina (Déu). Per això, l'exposició s'estructura en tres àmbits: *Kosmos*, *Anthropos* i *Theos*, és a dir, la dimensió còsmica, la humana i la divina.

Kosmos Panikkar, organitzada per la Institució de les Lletres Catalanes i el Palau Robert, explora de manera pedagògica i creativa l'univers de Raimon Panikkar. «El visitant hi ha de tenir un paper actiu, ja que és el mateix Panikkar qui parla a través dels seus textos», indica Serra. En el tercer àmbit temàtic de la mostra hi ha una sala de meditació, amb estètica minimalista, que convida el públic a una pràctica espiritual.

Raimon Panikkar és autor d'una seixantena de llibres i de més d'un miler d'articles. «La seva projecció internacional immensa. Cal recordar que en vida de Panikkar es van defensar quaranta tesis doctorals sobre la seva obra», constata Ignasi Moreta.

Al final de la seva vida va reordenar la seva obra de cara a l'edició de la seva obra completa. Aquesta *Opera Omnia* és un ambiciós projecte editorial internacional que comprendrà divuit volums publicats per cinc editorials diferents: català (Fragmenta), castellà (Herder), anglès (Orbis), francès (Cert) i italià (Jaca Book).

«Panikkar és, juntament amb Ramon Llull, una de les figures més rellevants que ha donat el pensament català al món»

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Juan Manuel Cotelo presenta la seva última pel·lícula, «El mayor regalo»

La força del perdó

Els rostres del perdó són homes i dones amb històries molt colpidores. «La pel·lícula és una invitació a la festa», comenta Cotelo, «jo no sé quina serà la història de l'espectador, però vull que aquestes històries que vegi li doni forces per organitzar la seva pròpia festa, perquè si aquests testimonis que presentem han pogut perdonar i demanar perdó, ell també pot».

El missatge d'*El mayor regalo* es pot resumir en una paraula: esperança. «En fer la pel·lícula, m'ha quedat una sensació de dir que tot té solució, per molt terrible que sigui un problema o que sembli impossible de solucionar. No esperis que la situació s'espantlli per demanar perdó. Cal exercir el perdó cada dia perquè cada dia hi ha friccions. No triguïs a demanar perdó, no deixis que la bola es faci més gran.»

Temes com la violència, el genocidi, el narcotràfic o les violacions apareixen en els testimonis. Històries que semblaven irreconciliables aconseguen la pau i poder començar de nou. Malgrat que els testimonis són diferents, Cotelo troba un punt en comú. «Hi ha un moment de ruptura», reflexiona, «gosaria dir un punt en què la persona es trenca tant per demanar perdó com per perdonar. És com si la força del perdó els hagués guanyat i quan s'han vist en la conjuntura han tingut la força tant per demanar perdó, com per perdonar». En les diferents històries, «hi ha persones que primer s'han penedit i han demanat perdó i l'han rebut, i persones que s'han penedit després d'haver estat perdonades».

Com assenyala el director d'*El mayor regalo*, «el perdó és amor perfecte, amor gratuït que no exigeix res a canvi perquè no hi ha res que pugui comprar el perdó».

Més informació: www.elmayor-regalo.com.

El 9 de novembre es va estrenar als cinemes espanyols l'últim projecte de la productora Infinito+1. *El mayor regalo* ens presenta testimonis reals de reconciliació i de perdó. «És una pel·lícula molt senzilla», ens explica el seu director Juan Manuel Cotelo. «Unes persones demanen perdó, expliquen què van fer, i d'altres perdonen, a diferents llocs del món (França, Espanya, Mèxic, Ruanda, Irlanda i Colòmbia). Entrelaçat, com un fil conductor, hi ha una història de ficció per vertebrar aquestes històries i que serveixin de reflexió.» Entre els testimonis trobem, per exemple, Irene Villa, que va perdre les cames i tres dits d'una mà en un atemptat d'ETA.

JUAN MANUEL COTELO

«No esperis que la situació s'espantlli per demanar perdó»

PROGRAMACIÓ DEL 19 AL 25 DE NOVEMBRE

CALENDARI DE PROJECCIONS

DIA 19

Déu meu, però què t'hem fet?
UAB – Cerdanyola del Vallès
13.00 h

Cines Imperial – Sabadell
18.00 h

DIA 19

La tortuga vermella
Cinema Catalunya - Terrassa
20.00 h

DIA 20

Silenci
Auditori Blanquerna –
Barcelona 8.00 h

DIA 20

Déu meu, però què t'hem fet?
CaixaForum – Tarragona
18.00 h

DIA 20

L'insult
Verdi Park – Barcelona 18.15 h

DIA 20

Silenci
Auditori de la Plana
de l'Om - Manresa 19.30 h

DIA 20

El senyor de la casa
Filmoteca – Barcelona
20.00 h

DIA 21

Déu meu, però què t'hem fet?
Centre Cultural Collblanc-La
Torrassa – L'Hospitalet de
Llobregat 18.00 h

DIA 21

Apunts sobre la ceguesa
(Contemplació)
Verdi Park – Barcelona 18.15 h

DIA 21

La tortuga vermella
Centre Cívic Casa Elizalde –
Barcelona 19.00 h
Lluïsos d'Horta – Barcelona
19.30 h

DIA 21

La passió de Joana d'Arc
Filmoteca – Barcelona
20.00 h

DIA 22

La tortuga vermella

CaixaForum – Lleida 18.00 h

DIA 22

En temps de llum minvant
Verdi Park – Barcelona
18.15 h

DIA 22

Jesús
Centre Moral i Instructiu de
Gràcia – Barcelona 19.00 h

DIA 22

La tortuga vermella
Auditori de la Fundació Joan
Maragall – Barcelona 19.00 h

DIA 22

Silenci
Centre Catòlic – Blanes
19.00 h

DIA 22

Déu meu, però què t'hem fet?
Ateneu Popular Coma
Cros – Salt 20.00 h

DIA 22

La tortuga vermella
Parròquia Sant Esteve –
Granollers 20.30 h

DIA 22

Déu meu, però què t'hem fet?
Espai ETC-CineClub – Vic
21.30 h

DIA 23

La tortuga vermella
Auditori de l'EspaiCaixa –
Girona 17.00 h

DIA 23

Vredens Dag (Dies irae)
Filmoteca – Barcelona
17.00 h

DIA 23

La tortuga vermella
Centre de Lectura – Reus
19.00 h

Cines Olot 21.30 h

DIA 24

Els estigmatitzats
Filmoteca – Barcelona
19.00 h

DIA 25

Sessió doble
*Vampyr / Van agafar el
transbordador*
Filmoteca – Barcelona
21.30 h

Més informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

cinemaespiritual.cat

f t i cinemaspitcat

f t afersreligiosos

*Acte de lliurament del I Premi de Cinema
Espiritual de Catalunya
Basílica de la Sagrada Família,
22 de novembre, 18.30 h*

CERDANYOLA DEL VALLÈS

- Sala Cinema de la Universitat Autònoma de Barcelona

SABADELL

- Cines Imperial. Pl. Imperial, 4

TERRASSA

- Cinema Catalunya. C. de Sant Pere, 9

BARCELONA

- Auditori de la Facultat de Comunicació Blanquerna. C. de Valldonzella, 12
- Cinemes Verdi Park. C. de Torrijos, 49
- Filmoteca de Catalunya. Pl. de Salvador Seguí, 1-9
- Centre Cívic Casa Elizalde. C. de València, 302
- Lluïsos d'Horta. C. de Feliu i Codina, 7
- Centre Moral i Instructiu de Gràcia.

SALES DE PROJECCIÓ

- C. de Ros d'Olano, 9
- Auditori de la Fundació Joan Maragall. C. de València, 244, 1r

BLANES

- Centre Catòlic de Blanes. C. de Roig i Jalpi, 16

SALT

- Ateneu Popular Coma Cros. C. de Sant Antoni, 1

GRANOLLERS

- Parròquia de Sant Esteve. Pl. Església, s/n

VIC

- Espai ETC-Cineclub Vic. Pg. de la Generalitat, 46

GIRONA

- Auditori de l'EspaiCaixa Girona. Pl. del Poeta Marquina, 11

REUS

- Centre de Lectura de Reus. C. Major, 15

OLOT

- Cines Olot. C. de Josep Ayats, 10

TARRAGONA

- CaixaForum. C. de Cristòfor Colom, 2

MANRESA

- Auditori de la Plana de l'Om. Plana de l'Om, 5

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

- Centre Cultural Collblanc-La Torrassa. C. de la Mare de Déu dels Desemparats, 87

LLEIDA

- CaixaForum. Av. Blondel, 3

DÉU MEU, PERÒ QUÈ T'HEM FET? (2014)**Philippe de Chauveron. 97 min**

Claude i Marie Verneuil, un matrimoni catòlic i molt conservador, tenen quatre filles a qui han mirat d'inculcar els seus valors. Però, les noies només els han donat maldecaps: la més gran es casa amb un musulmà; la segona, amb un jueu, i la tercera, amb un xinès. Tenen dipositada l'esperança en la quarta.

LA TORTUGA VERMELLA (2016)**Michael Dudok de Wit. 80 min**

Bonica pel·lícula franco-nipona candidata a l'Oscar d'animació i, immerescudament, no guanyadora. Una faula muda sobre la relació de l'ésser humà amb la natura que sorprèn silenciosament.

SILENCI (2016)**Martin Scorsese. 159 min**

Segona meitat del segle XVII. Dos joves jesuïtes viatgen al Japó a la recerca del seu mentor, el conegut missioner pare Ferreira, de qui es diu que ha renunciat a la seva fe sota tortura. Ells mateixos viuran la violència amb què les autoritats japoneses persegueixen els cristians.

L'INSULT (2017)**Ziad Doueiri. 110 min**

Un insult sembla una qüestió banal i privada. Al Líban actual la convivència no és fàcil. Un palestí musulmà ha insultat un libanès cristià. L'enfrontament va als tribunals i, des d'allà, a la palestra pública.

EL SENYOR DE LA CASA (1925)**Carl Theodor Dreyer. 107 min**

Adaptació d'una obra teatral de Svend Rindon sobre un marit que maltracta esposa i fills. Amb tons tragicòmics, el film mostra els excessos despòtics del marit, que fan emmalaltir l'esposa.

APUNTS SOBRE LA CEGUESA (CONTEMPLACIÓ) (2016)**Pete Middleton, James Spinney. 90 min**

Història real de John Ull, professor de Teologia a la Universitat de Birmingham. L'estiu de 1983, dies abans del naixement del seu primer fill, l'escriptor, teòleg i professor de religió es queda cec. Aleshores, en John comença a gravar en cintes d'àudio la seva percepció del que significa tornar-se cec.

LA PASSIÓ DE JOANA D'ARC (1927)**Carl Theodor Dreyer. 110 min**

Imprescindible obra mestra del cinema mut. La base no podia ser menys cinematogràfica: les transcripcions del judici de Joana d'Arc. L'actriu Maria Falconetti esdevindrà la icona de la innocència i el sofriment, la dona de fe que s'enfronta a un tribunal del mal que ja l'ha condemnada.

EN TEMPS DE LLUM MINVANT (2017)**Matti Geschonneck. 100 min**

Alemanya de l'Est, any 1989, celebració del 90è aniversari d'un vell comunista membre significat del partit. Quan el mur està a punt d'esfondrar-se, assistim a la tardor del patriarca que sap que el seu net acaba de fugir a l'altre costat.

JESÚS (1979)**John Krish i Peter Sykes. 117 min**

El relat de la vida de Jesús basat en l'Evangeli de Lluc. La pel·lícula més traduïda en la història, que té versions en més de 1.000 idiomes. Filmada íntegrament a Israel.

VREDENS DAG (DIES IRAE) (1943)**Carl Theodor Dreyer. 105 min**

«Tothom és culpable envers tothom», deia Dostoievski a *Els germans Karamàzov*. En aquest film, certament, aquesta màxima es compleix. Caça de bruixes a la Dinamarca de començament del segle XVII, on el mal s'estén com una taca d'oli, imparable.

ELS ESTIGMATITZATS (1922)**Carl Theodor Dreyer. 100 min**

Pel·lícula muda filmada a Alemanya, estranyament premonitòria, sobre la persecució jueva. Durant molts anys va estar perduda i amb prou feines se'n conserven còpies. Basada en la novel·la d'Aage Madelung, relata l'amor romàntic d'una parella, una jueva i un rus ortodox, en els anys de la revolució de 1905 a Rússia.

VAMPYR (1932)**Carl Theodor Dreyer. 83 min**

Una de les millors pel·lícules de terror de tots els temps. Un jove *bon vivant* de vacances es burla de la idea d'un assassí sobrenatural quan s'allotja en un enigmàtic castell. Però els fets el fan canviar d'opinió quan descobreix una dona inconscient que ha estat atacada per un vampir-bruixa.

VAN AGAFAR EL TRANSBORDADOR (1948)**Carl Theodor Dreyer. 12 min**

Curtmetratge memorable. Un anunci sobre la seguretat viària que es converteix en una reflexió sobre la mort. Una parella té 45 minuts per arribar a temps amb la seva moto amb sidecar per agafar un ferri a 70 km de distància. La càmera es convertirà en testimoni del destí.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Les òlibes, una altra espècie animal en perill d'extinció

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

També aquests ocells mereixen la nostra atenció. L'harmonia que constitueix tot el conjunt d'éssers vius del nostre planeta ho demana, és clar. Convé que no desaparegui cap de les espècies existents que conviuen amb la humanitat. El papa Francesc també ho fa notar en l'encíclica *Laudato Si'*. A Espanya ja s'han hagut de posar les òlibes a la Llista d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial. I és que, mirant només a Catalunya, en pocs anys el nombre d'exemplars d'aquesta espècie s'ha reduït a la meitat.

Les òlibes (cast. *lechuzas*, i científicament l'espècie *Tyto alba*) són uns ocells que tenen un cant molt característic, entre lúgubre i ploriquejant, com un sospir pregon, cosa que fa que hi hagi qui els tingui por. Però en realitat són pacífics i s'alimenten de ratolins, talpons, llagostes, salamandres, contribuint així a l'equilibri biològic. El seu aspecte és molt característic: en lloc d'un bec prominent tenen una cara força plana amb uns ulls que miren ben bé tots dos cap endavant, cosa que fa que s'assemblin al rostre d'una persona. Per viure i nidificar trien edificis en mal estat, esglésies velles, campanars, golfes de ma-

sies o construccions abandonades.

I per què han entrat en retrocés? Moltes moren atropellades, trotejades o electrocutades als cables d'alta tensió. Però la causa principal del seu declivi és el canvi produït en els medis rurals: monocultius de grans extensions, molt sovint amb regadiu, amb ús generalitzat de pesticides i rodenticides que causen la mort de les seves preses més habituals. Si ara ens trobem amb menor quantitat d'insectes i rosegadors hi ha menys aliment per als ocells, que, a més, poden patir enverinaments secundaris. Potser s'hi pot afegir que les velles construccions rurals van desapareixent i les noves ja no ofereixen punts de nidificació per a les òlibes; ja no hi ha aquelles golfes que permetien establir-hi els nius.

Què hi hem de dir a tot això? Què podem fer-hi? Almenys prendre consciència d'aquests canvis ecològics que s'esdevenen constantment, per tenir en compte la necessitat d'evitar que vagin augmentant. Oi que sí?

FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA

Arxiver dels caputxins

TRADICIONS REMEIERES

El baf de la fulla d'eucaliptus ajuda a respirar

L'eucaliptus o febrer (llat., *Eucalyptus globulus*; cast., *eucalipto*) és un arbre de gran alçada que, àdhuc, pot assolir els cent metres! Tot i ser de la família de les mirtàcies, aquest arbre no forma part de la tradició mediterrània. Tanmateix, en els nostres dies, arreu d'Europa ha assolit una gran expansió gràcies a la seva ràpida creixença i que, força aviat, se'n pot aprofitar la fusta com a combustible i per fer pasta de paper. De la variant de l'*Eucalyptus diversifolia* s'obté l'anomenada «caoba vermella» destinada a construcció de mobles de qualitat.

L'eucaliptus és un arbre verd i olorós, amb dos tipus de fulla, les més joves i tendres de forma ovalada i les més madures en forma de falç. L'escorça es desprèn amb facilitat en forma de tires primes que deixen al descobert una textura llisa i uniforme amb esquitxos de taques de color. Les flors d'aquest arbre són força singulars, car són unes càpsules molt oloroses amb nombrosos estams de color vermell, i les abelles en fan una mel balsàmica d'enormes propietats antiinflamatòries i molt apta per al mal de gola.

L'eucaliptus és originari d' Austràlia i començà a introduir-se a Occident l'any 1792. A partir de l'any 1854 se'n plantaren grans extensions per dessecar els aiguamolls per tal d'evitar la proliferació de mosquits, que són els agents transmissors de les epidèmies de paludisme! Tanmateix, el cultiu extensiu d'aquest arbre empobreix enormement els terrenys, fins a la

desertització, atesa la seva capacitat il·limitada per captar les aigües subterrànies i la lentíssima descomposició de les seves fulles.

La pagesia de casa nostra anomena popularment l'eucaliptus: *febrer* o *arbre de la salut*, ja que força aviat, les fulles i flors particularment oloroses de l'arbre de salut van ser integrades als usos de la medicina popular pairal i conventual—ja fos en forma d'infusió, ja fos amb la inhalació del baf contra les afeccions de vies respiratòries—puix que és una planta molt rica en *eucaliptol* amb propietats anticatarrals i antiinflamatòries.

El Dr. Pius Font i Quer (†1964) recomanà fer inhalacions de fulla d'eucaliptus barrejada amb hisop, espígol, romaní, orega i menta; i el religiós caputxí Hilari d'Arenys de Mar (†1976) aportà aquesta altra recepta que titulà *Mezcla anticatarral*: «Prepararás con partes iguales en peso: hojas de eucalipto, sumidades de melisa e hisopo, hojas de malva y pétalos de amapola que echarás en el agua hirviendo. Se toma bien caliente con una cucharada sopera de agua de azahar» (T. A., *Receptario*, s. d.). Actualment s'estudia amb caràcter científic la utilització de la fulla d'eucaliptus per als malalts de diabetis, però es recomana tothora una gran atenció mèdica i no excedir-se mai en la dosi de cada infusió. D'ací a quinze dies us parlaré, si Déu vol, de les propietats gastronòmiques i terapèutiques del safrà.

CRÍTICA DE CINEMA

JOSAN MONTULL
Salesià

HA NACIDO UNA ESTRELLA
DIRECCIÓ: Bradley Cooper
INTÈRPRETS: Bradley Cooper,
Lady Gaga, Sam Elliott, Rafi Gavron,
entre altres
MÚSICA: Lady Gaga, Bradley Cooper,
Luke Nelson, Mark Ronson
GÈNERE: drama musical
135 minuts
Estats Units

En la salut i en la malaltia

Per quarta vegada Hollywood torna a la pantalla una història d'amor romàntica entre una jove promesa de la cançó i un músic famós i entranyable però alcohòlic.

D'entrada resulta sorprenent que un director novell (Bradley Cooper) se situï aquesta vegada darrere la càmera per dirigir una cinta l'argument de la qual és ben conegut. També resulta sorprenent que la provocadora i estrafolària Lady Gaga debuti com a actriu protagonitzant el film donant vida a l'Ally, l'aspirant a cantant.

I la sorpresa és doblement grata perquè el nou director i la nova actriu estan formidables. Assistim, en realitat, al naixement de dues estrelles.

Cooper interpreta Jackson Maine, un músic fora de sèrie, una estrella consagrada de la música, un geni creatiu i amb un carisma extraordinari que amaga un passat fosc i la vida del qual està destrossada per les drogues i l'alcohol. L'Ally (Lady Gaga) és una artista que lluita per tirar endavant en un ambient deixat on el seu talent no pot créixer. Justament quan l'Ally és a punt d'abandonar el seu somni de convertir-se en cantant, es troba amb el Jack que s'enamora bojament d'ella i decideix ajudar-la en la seva carrera cap a la fama. El camí, que comença molt exitosament, serà més dur del que s'imaginem.

L'enamorament del primer mo-

ment no és superficial ni simple; és profund i compromès. Tots dos, el Jackson i l'Ally, es desvien l'un per l'altre. Sentir-se estimats els fa créixer com a persones i com a artistes. No hi ha cap rivalitat entre ells dos, tot i que l'Ally cada vegada brilla més i ell va decreixent. Junts són més, molt més, a l'escenari i a la vida. Una boda exòtica però sentida subratllarà aquest amor.

Però les drogues hi són. L'alcoholisme d'en Jackson passa factura; tot i que ell una vegada i una altra intenta allunyar-se de tot aquest món, és un toxicòman. Com a tal, menteix, agredeix, fa mal als seus, es destrossa d'una manera que és a punt de destrossar la carrera de l'Ally. Però ni així es distancien. En Jackson se'n penedeix i demana perdó, ella continua perdonant i acollint. Continuen enamorats. Seran fidels en la salut i la malaltia.

La pel·lícula està explicada amb nervi i un ritme excel·lent. La banda sonora és magnífica; rock, balades, blues, estan interpretades magistralment. La història continua sent actual. Cooper com a actor està molt bé —ja ens hi té acostumats—. Lady Gaga, com a actriu, està tan continguda i tan entregada que es posa en la pell del personatge d'una manera antològica.

Ha nacido una estrella és una reflexió dura i bella sobre l'amor, l'art, les addiccions i la vida. Un musical bell i profund.

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA MARIA BOIXAREU
Síndica de Greuges de la URL

La «bogeria»

ANTON TXÉKHOV

El pavelló núm. 6
(traducció d'Àngels Llòria)
Editorial Minúscula, 2018,
122 pàg.

Txékhov viu entre el 1860 i el 1904. És en aquesta època que hem de situar la narració: un pavelló psiquiàtric molt tronat, en tots els sentits, que de cap manera serveix per tenir cura dels ingressats (allò que avui s'entén com a *assistència*, senzillament no existeix). Personatges desencaixats en un món sòrdid («...a la nostra ciutat no hi ha gent que sàpiga mantenir una conversa interessant...»); el doctor Ragin, abúlic, obsessionat pel valor de la intel·ligència, no és capaç de construir quelcom amb la seva. Ragin és víctima d'ell mateix, de la roïnesa d'altres, de l'ambient, del sistema... Sobre l'obra s'ha dit que «molt abans de Franz Kafka és un conte profundament kafkià».

¿Són els interns com les «andròmines velles, brutícia, utensilis inservibles i amuntegats...» amb què es descriu l'entrada al pavelló? Veig la narració com una contundent denúncia social en el sentit de: qui pot fer alguna cosa (Ragin) perquè les coses canviïn, no ho fa. Es queixa, se situa per sobre dels altres, però no fa res i acaba sent víctima d'allò que ell mateix menysté. Vol Txékhov despertar el subconscient del lector a través del «petit detall» del seu conte? La realitat té tres cares: la que veiem, la que volem veure, i la que s'amaga al darrere de les dues anteriors. Descobrir aquesta última és el que fa estimulants la lectura. Només la lectura?

A mitjans del segle XX autors com Michel Foucault, Erving Goffman, Thomas Szasz, són un revulsiu intel·lectual en introduir aspectes crítics sobre la bogeria i els qui la pateixen: aquests no són vistos tant com a problema social sinó com a realitats que mostren les relacions de poder i els llocs on s'aplica aquesta relació. La metàfora, la representació, de la «bogeria» s'extrapola a altres àmbits per descriure la coacció i el poder sobre persones/grups febles i vulnerables per part de qui pot exercir-lo sense escrúpols. *El pavelló núm. 6* ho relata molt bé.

RAUXA

El Rei enamorat (I)

Els nois no es giraven quan ella passava pel carrer. No destacava en els estudis ni havia llegit gaire. La seva família no era de les millors de la ciutat. Enmig d'aquells milions de persones ella no sobresortia. Però el Rei s'hi va fixar, i se'n va enamorar. Què hi va veure en aquella noia normal i corrent? El seu amor no responia a cap mèrit. L'enamorat la cridava pel seu nom del palau estant, però ella no el sentia. Llavors va baixar al carrer i la va anar a trobar: «Estimada, soc jo!». Ella se'l va mirar estranyada, es va aturar un moment... i va continuar caminant entre la multitud. «Pobra, no m'ha reconegut», va pensar ell, «si sabés com l'estimo!».

El Rei la va seguir fins que es va asseure al banc d'un jardí, i amagat com un nen juganer rere una heura que s'enfilava per una tanca li va tornar a parlar, i li va dir: «Maria, estimada, soc jo!» Com una fletxa esmolada aquestes paraules li van arribar al cor, que es va esberlar com una magrana madura; les orelles se li van descloure i els ulls se li van obrir. «És a mi, que em parles?», va exclamar meravellada. El Rei enamorat va sortir de l'amagatall, se li va asseure al costat i li va xiuxiuejar a cau d'orella: «Per tu he baixat del meu tron, el meu vestit s'ha embrutat de pols i m'han foradat mans i peus. Tot això ho he fet per tu, i tot el que veus —aquest jardí, la ciutat i encara més enllà— ho he fet per tu!» «Com és possible, si jo no soc ningú?» «Estimada, et conec des d'abans que nasquessis, jo mateix et vaig concebre...» I la va besar dolçament als llavis.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 18 de novembre**, a les 17.00, conferència *Cap on va el cristianisme* amb Angela Volpini i cants de Lídia Pujol; el **dissabte 24**, a les 9.45, taller de cal·ligrafia amb la Gna. Conxa Adell. C/ Anglí, 55 – Barcelona.

FUNDACIÓ JOAN MARAGALL

El **dilluns 19 de novembre**, a les 19.00, actualitat cultural i religiosa del mes amb Roger Palà (c/ València, 244 – Barcelona).

CARMELITES

El **dilluns 19 de novembre**, a les 20.00, trobada del grup Carmel Ecumènic i Interreligiós als Carmelites de Badalona (c/ Sant Miquel, 44).

INSTITUT EMMANUEL MOUNIER DE CATALUNYA

El **dimarts 20 de novembre**, a les 19.00, taula rodona *El diàleg com a relació interpersonal* amb Bonaventura Pedemonte i Sergi Mas. Llibreria Claret (c/ Roger de Llúria, 5 – Barcelona).

CASAL LOIOLA

El **dimarts 20 de novembre**, a les 19.30, Joan Carrera parla sobre *Proposta ecològica de la «Laudato Si»* (c/ Balmes, 138 – Barcelona).

ANY RAIMON PANIKKAR

El **dimecres 21 de novembre**, a les 20.00, xerrada d'Ignasi Moreta *Llegir i pensar amb Raimon Panikkar* als Carmelites de Badalona, c/ Sant Miquel, 44.

AGENDA LLATINOAMERICANA

El **dijous 22 de novembre**, a les 19.00, presentació de l'Agenda Latinoamericana 2019 amb Silvia Torralba a la Llibreria Claret de Barcelona.

NADAL

El **dijous 22 de novembre**, a les 19.30, conferència *Dues visions de com celebrem el Nadal* amb Amadeu Carbó i fra Valentí Serra de Manresa. Sala de Pompeia-Grups,

riera de Sant Miquel, 1 bis – Barcelona.

AMICS DE SANT FRANCESC

El **dijous 22 de novembre**, a les 20.00, xerrada de Joaquim Carretero sobre *El misteri de la Sábana Santa* als Franciscans del carrer Santaló, 80, de Barcelona.

GRUP SANT JORDI

El **dissabte 24 de novembre**, a partir de les 9.00, jornada *Política i esperança* a l'Hotel Alimara de Barcelona. Més informació: tel. 610 625 837.

INTERIORITAT

El **dissabte 24 de novembre**, a les 10.30, espai de silenci als salesians de Martí-Codolar. Informació: elim@salesians.cat.

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ

El **diumenge 25 de novembre**, a les 18.00, concert de Gabriel Eugenio Mata (piano) amb obres de Beethoven. Aportació per a la Fundació Manos Providentes. C/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

Sant Feliu de Llobregat

MONTSERRAT

El **cap de setmana del 8 al 9 de desembre**, taller monàstic per a homes de 18 a 35 anys. Inscripcions: tel. 938 777 765.

Vic

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 30 de novembre al 2 de desembre**, taller de pregària profunda. Tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè el llenguatge del cor i del diàleg prevalgui sobre les armes

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Miquel Àngel Martín, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Josep M. Alimbau, Pilarín Bayés, Rosa M. Boixareu, Agustí Codinach, Jaume Gabarró, Antonio Gil, Joan Guiteras, Marta Mas, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Josan Montull, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Joan Trias, Joan M. Vernet, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014

BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat

(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat

(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat

(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a

l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat),

Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA

Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El

Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272

SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

JOAN TRIAS

Dolores Pérez és la directora de l'Oficina Israeliana de Turisme per a Espanya i Portugal. Parlem amb ella del que cal saber si volem viatjar a Israel (el primer requisit és tenir el passaport espanyol amb una vigència de sis mesos des de la data d'entrada al país).

En fer la maleta, què cal saber sobre la climatologia d'Israel?

De març a novembre tenim un temps gairebé primaveral. A l'estiu les temperatures s'eleven fins als 30 o 32 graus. Els mesos més inestables solen ser a finals de desembre i gener, quan les pluges ens visiten. La veritat és que són una benedicció per a un país on l'aigua es mesura gota a gota. Quan plou, el desert del Nègueb (més del 50% del país) es cobreix d'un mantell del color de la calanit, la flor nacional d'Israel.

Pel que fa al mar Mort, com que està al punt més baix de la terra, la millor temperatura és a l'hivern i la pitjor, a l'estiu.

Molts mitjans de comunicació presenten Israel com una terra hostil. És segur viatjar-hi?

És un país absolutament normal. Potser l'única diferència són els controls de seguretat a l'aeroport tant a l'hora d'entrar com de sortir. Ens importa la seguretat del viatger fins al darrer moment. Per a nosaltres, el viatge acaba quan la gent entra a casa seva. Dins del país, hi ha algun control per entrar en recintes amb una afluència gran de públic, com pot ser el Mur occidental o l'accés a les mesquites o en centres comercials. Però dit

Dolores Pérez, directora de l'Oficina Israeliana de Turisme per a Espanya i Portugal

«El visitant se sentirà en un país mediterrani amb un fons del Pròxim Orient»

això, la gent s'hi sentirà molt segura i tranquil·la, amb un ambient absolutament familiar. Se sentirà en un país mediterrani amb un fons del Pròxim Orient. Moltes vegades es penja una etiqueta, però cada vegada més la gent comparteix a les xarxes socials la seva absoluta admiració pel país i la sorpresa per la tranquil·litat que hi ha experimentat.

Com és la vivència de la inter-religiositat, sobretot a Jerusalem?

En un espai tan petit com és la Ciutat Vella de Jerusalem conviuen les tres religions, jueus, musulmans i cristians, amb totes les denominacions: catòlics, ortodoxos, protestants, coptes, armenis... Tot això dona una gran riquesa al viatjant. A l'Oficina de Turisme d'Israel cada any celebrem el Nadal amb un brindis especial, en què es troben

els líders de les diferents religions. Hi ha una col·laboració important.

Un dels llocs més impactants d'Israel és el Museu Yad Vashem, en memòria de les víctimes de l'Holocaust. Per què ens impacta tant?

És un museu que ha evolucionat des de la seva creació. Serveix per no oblidar que l'ésser humà de vegades es torna un llop per a si mateix. Quan visites el museu t'identifiques amb el dolor del poble jueu durant l'Holocaust. En el fons, també ens qüestionem què fem nosaltres en un moment determinat, en el nostre dia a dia. És un viatge al sentiment i un homenatge als sis milions de jueus que van morir i a moltes altres col·lectivitats que també van morir. És un museu on tothom es qüestiona quina necessitat hi ha de ser violents els uns amb els altres.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 23 AL 30 DE NOVEMBRE

Últimes places

PALAU MINOICS I MONESTIRS DE CRETA

DEL 3 AL 13 DE DESEMBRE

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Camí de fe, cultura i història

DEL 28 DE NOVEMBRE
AL 2/3 DE DESEMBRE

Llums de Nadal a NOVA YORK

DEL 12 AL 24 DE GENER 2019

Festes de Lalibela - ETIÒPIA

DEL 16 AL 23 DE GENER 2019

Pelegrinatge mercedari a PERÚ (Cuzco i Machu Pichu)

DEL 24 AL 29 D'ABRIL 2019

Pasqua ortodoxa al LÍBAN

DEL 9 AL 20 DE MAIG 2019

JAPÓ

Un viatge de la tradició
a la modernitat

MARÇ 2019
09/16 MAIG
30 MAIG / 10 JUNY
JULIOL 2019
AGOST 2019
AGOST 2019
SETEMBRE 2019
OCTUBRE 2019
NOVEMBRE 2019
NOVEMBRE 2019
DESEMBRE 2019
DESEMBRE 2019

MALTA
MESOPOTÀMIA TURCA
SENEGAL I GÀMBIA
PERÚ
CANADÀ
XINA ÈTNICA (LA RUTA DE SHANGRI-LA)
ETIÒPIA (TRIBUS DEL SUD)
REGNES DE L'HIMÀLAIA: NEPAL I BUTAN
PORTUGAL TEMPLARI + FÀTIMA
NOVA YORK (LLUMS DE NADAL)
PESEBRES DELS ABRUÇOS
CAP D'ANY A EGIPTE

Club⁺amics

Organització tècnica

Ruth Travel GC 1478